

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O.P.S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**HARMONIZAČNÍ FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ VZTAH
OBECNÍ POLICE – VEŘEJNOST, SE ZAMĚŘENÍM NA
OKRES ČESKÉ BUDĚJOVICE**

Autor práce: Miloš Lusk

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: Mgr. et Bc. Josef Kříha

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna ke studijním účelům.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. et Bc. Josefu Kříhovi, za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

OBSAH

OBSAH	4
Úvod	6
1. Historický vývoj bezpečnostních složek	7
1.1 Počátky policie v Čechách a její pozdější vývoj	7
1.2 Historický vývoj Městské policie České Budějovice	10
2. Právní úprava	13
2.1 Ústavní zákony	14
2.2 Zákony	15
2.3 Nařízení vlády České republiky a vyhlášky ministerstev	18
2.4 Ostatní předpisy	20
3. Organizační struktura	21
4. Metody a formy činnosti obecní policie	25
4.1 Metody (pojem, charakteristika).....	25
4.1.1 Metoda preventivního působení.....	26
4.1.2 Metoda represivního působení	30
4.2 Formy a prostředky donucení.....	31
4.2.1 Formy právního donucení.....	31
4.2.2 Formy takticko psychologického působení.....	31
4.2.3 Formy uplatnění fyzické síly.....	32
4.2.4 Formy přímého a nepřímého donucení.....	32
4.3 Formy činnosti městské policie.....	34
4.3.1 Obchůzková činnost.....	35
4.3.2 Hlídková činnost.....	37
4.3.3 Dozorčí činnost, monitoring kamerového systému města ...	38
4.3.4 Psovodi	39
4.5 Místní a osobní znalost strážníků	40
4.5.1 Místní znalost	40
4.5.2 Osobní znalost	40
4.6 Faktory ovlivňující proces získávání místní a osobní znalosti.....	41
5. Preventivní činnost policie, průzkum oznamování přestupků v letech 2006, 2007 a 2008.	42
5.1 Vybrané preventivní kampaně Městské policie České Budějovice	43

6. Průzkum veřejného mínění na práci Městské policie České Budějovice	47
6.1 Vyhodnocení ankety	54
Závěr	55
Seznam použité literatury	56
Seznam příloh	59
Přílohy	60
ABSTRAKT	68
ABSTRACT	69

Úvod

Obecní (městská) policie je v současnosti často citovaným celospolečenským tématem a to jak ve všech typech médií, tak i mezi veřejností. Je to především z důvodu časté úpravy zvláštních zákonů, které dále rozvádí rozsah oprávnění a povinností strážníků městské policie. Velmi často se tedy stává, že se občan obtížně orientuje v kompetencích, které obecní policii určují příslušné zákony. Městská policie je v současné době důležitou složkou, která dohlíží nad dodržováním zákonných norem a vyhlášek obce. Svoji činností také napomáhá Policii České republiky při odhalování osob, podezřelých z trestné činnosti apod.

Dle mého názoru získává veřejnost na obecní policii negativní názor, především z důvodu špatné informovanosti o její činnosti a úspěšnosti při odhalování různých forem protiprávních jednání a při dohledu nad dodržováním veřejného pořádku. Předmětem zkoumání v této bakalářské práci budou tedy harmonizační faktory ovlivňující vztah obecní policie a veřejnost v okrese České Budějovice. Obecně vzato harmonizace veřejnopořádkových subjektů, tj. obecní (městské) police a Policie České republiky je důležitá pro správné fungování systému odhalování různých forem protiprávních jednání, jako jsou trestné činy, přestupky a jiné správní delikty.

Práci na výše uvedené téma jsem si vybral především z důvodu, že má předpoklady dílem obohatit obor, který studuji a také proto, že mě zajímá problematika policie v širším smyslu. V budoucnu bych chtěl nastoupit do služebního poměru u Policie České republiky, což také ovlivnilo výběr bakalářské práce na téma „Harmonizační faktory ovlivňující vztah obecní policie a veřejnost se zaměřením na okres České Budějovice“

Cílem této práce je objasnit problematiku vztahů obecní police a veřejnosti a analyzovat současný stav výše zmíněných vztahů. Práce se zabývá také metodami a formami způsobu výkonu činností Městské policie České Budějovice, které zcela nesporně mají tendenci ovlivnit spolupráci s veřejností a žádoucím způsobem ovlivnit součinnost a spolupráci s Policií České republiky.

1. Historický vývoj bezpečnostních složek

V dnešní době se pojem policie vžil jako označení výkonné moci státu, respektive její bezpečnostní složkou, zabývající se ochranou vnitřního pořádku ve většině států světa. Základem tohoto slova je řecké označení pro obec, potažmo město, tedy polis.

Období starověku se vyznačovalo častými boji ať už s okolními státy (městy), nebo s nájezdníky. Ochranu proti těmto útokům zajišťovala armáda. V jejích začátcích měla na starost jak vnitřní, tak i vnější ochranu tehdejších městských států. S dalším vývojem organizace společnosti v těchto státech vyžadovala větší specializaci ozbrojených složek. Došlo tedy k rozdělení armády na vojsko, jehož hlavním úkolem byla ochrana vnějších hranic státních zřízení. Bezpečnostním sborem, dohlížejícím nad dodržováním vnitřního pořádku byla stanovena předchůdce dnešní policie, v českém prostředí později označována jako četnictvo.

Ze starověku se zpráv o policejních institucích nedochovalo mnoho, mnohem častěji se setkáváme se zprávami o institucích vojenských. Přesto se však dochovali informace o policejních složkách, působících již v antice. V Aténách jsou to například skytští lučištníci, jejichž úkolem bylo konání pořádkové služby. Ve starověkém Římě to pak byly městské kohorty a městští hasiči, vykonávající hlídkovou službu.

Středověcí městští žoldněři mívali často univerzální charakter, neboť v míru konali službu v ulicích, hlídali městské vězení, střežili městská myta a v případě potřeby pronásledovali lupiče v okolí města. V době válečné pak chránili nejen městské hradby, ale byli zařazováni k bojující armádě. Městští žoldněři byli svým způsobem pro města přepychem, protože ta si je musela vydržovat na vlastní náklady. Tuto službu museli v některých obdobích konat měšťané sami, avšak tento způsob výkonu služby nebyl vždy ideální.¹

1.1 Počátky policie v Čechách a její pozdější vývoj

Starověké složky byly spíše univerzální, k jejich specializaci dochází až ve středověku. Zde nacházíme tzv. městské žoldněře, kteří v mírových dobách

¹ FILÁK, A., MACEK, P., *Základy teorie bezpečnostní činnosti*, Praha, 2004, s.28

vykonávali službu v ulicích, zastávali i funkci dozoru v městských vězeních, střežili také městská myta, byli využíváni i k pronásledování banditů a lupičů. Během válek pak převážně chránili městské hradby, ale byli také zařazováni k bojující armádě. Tuto službu původně museli vykonávat sami měšťané, tento způsob ale nebyl příliš ideální.

V první polovině 18. století se větších městech v českých zemích začali zřizovat orgány policejní správy, v Praze nazývané městská stráž. Svoji službu vykonávala v ulicích města a v blízkém okolí, dohlížela i u městských bran. V případě nutnosti zakročovala při pouličních nepokojích, dohlížela na městská tržiště, udržovala pořádek při požárech, eskortovala vězně nebo napomáhala při veřejných popravách. Do výzbroje městských strážných patřila šavle a puška. Kolem roku 1780 se Praze zvýšila kriminalita, především krádeže a loupeže, z toho důvodu bylo najato přibližně 60 ponocných. Roku 1787 došlo u Pražské městské police k reorganizaci, což se projevilo především na navýšení počtu strážů na 160.

Přibližně v polovině 19. století dochází k zániku tzv. vrchnostenské správy a v roce 1849 je vydána první právní úprava obecního zřízení. Tato vycházela ze zásady, že „základem svobodného státu je svobodná obec“. Působnost obce byla jednak přirozená a přenesená. Správu v obci vykonával obecní výbor a obecní představenstvo, které bylo složeno ze starosty a obecních radních. Starosta prováděl usnesení obecního výboru. V některých záležitostech měl pak samostatnou působnost, např. v řízení místní policie. V tomto oboru však na jeho činnost dozíral okresní úřad. Vláda pak byla oprávněna obcím kdykoliv místní polici odejmout a obstarávat její funkci svými orgány.²

V polovině 19. století došlo i k dalším změnám v organizaci bezpečnostních sborů. Řízení ve větších městech měla za úkol policejní ředitelství a v menších obcích tuto činnost vykonávala policejní komisařství. Na celém území monarchie bylo zřízeno četnictvo, které doposud působilo pouze v italské Lombardii. Fungovalo jako významný prvek v zajišťování bezpečnosti, protože vykonávalo službu v ulicích měst a obcí.

Další významnou změnou byl přerod z vojenského policejního sboru na sbor civilní bezpečnosti. Policisté byli buď státními zaměstnanci, podléhajícími příslušnému c. k. policejnímu ředitelství, nebo zaměstnanci města či obce a podléhali magistrátu, případně obecnímu, zastupitelstvu. Tímto rozdělením došlo k určité organizační

² MACEK, P., HÁJEK, V., *Obecní policie II*, 2003, s. 26

nejednotnosti, především ve vztahu k městským a obecním policejním sborům, které působili zejména na lokální úrovni. Kvalita výkonu služby byl v mnohých případech velmi nízká, z důvodu nízkých početních stavů strážných sborů. Z tohoto důvodu bylo ke konci 19. století přijato opatření, podle kterého tyto složky dozorovala inspekce četnictva.

Po vzniku Československého státu byl převzat policejní aparát bývalé monarchie. Existovalo tedy několik sborů s policejními pravomocemi. Policejní úlohu plnilo nadále četnictvo, které bylo vojensky organizovaný strážný sbor a orgán státní správy. Ve větších městech tuto úlohu plnila policie a v menších městech, či obcích obecní policie, která plnila více úkolů, než jak je známe dnes³.

V Československu byly poměry četnictva upraveny zákony č.218/1920 a č.299/20. Podle těchto norem bylo četnictvo organizovaným strážným sborem, který podléhal vojenským trestním zákonům a soudům a řídil se vojenskými služebními řády. Četnictvo podléhalo ministerstvu vnitra, jemuž byl k udržení vojenské kázně přidělen, generální velitel četnictva. MV byla podřízena zemská četnická velitelství; dalšími organizačními články byla velitelství četnických oddělení, okresní četnická velitelství (v sídlech okresních úřadů) a četnické stanice. Pomocnými institucemi byla četnická doplňovací velitelství, zřízená k výcviku četníků, silniční a pátrací stanice apod. Četnický sbor se skládal ze správních a výkonných důstojníků, z důstojníků služeb (zdravotní, justiční, intendanční, a účetní) a z gážistů, tj. mužstva, strážmistrů štábních strážmistrů, praporčíků a vrchních strážmistrů. Gážisté podléhali - pokud jde o výcvik, kontrolu služby, věci správní a hospodářské četnickým velitelstvím a pokud jde o výkon bezpečnostní služby státním politickým úřadům.

Hlavním úkolem četnictva bylo, aby podle platných zákonů a nařízení příslušných státních úřadů udržovat na celém území Československé republiky veřejný pořádek a bezpečnost. Mělo působit podle potřeby i v záležitostech místní policie a spolupůsobit k odvrácení vnějšího nebezpečí státu. V době válečného stavu mělo mít funkci polního četnictva pod přímým velením vojska. Četnictvo se tak stalo spolehlivým ochráncem státního systému, zakročovalo při národnostních a sociálních bouřích, pomáhalo soudům při kriminálních pátráních, zajišťovalo bezpečnost při státních návštěvách, řídilo silniční dopravu, vedlo evidenci pohřešovaných atd.

³ MACEK, P., FILÁK, A. *Základy teorie policejně bezpečnostní činnosti*, 2004, s. 29

Roku 1945 bylo košickou vládou rozhodnuto o sloučení předchozích bezpečnostních sborů do Sboru národní bezpečnosti. V souvislosti se změnou režimu po roce 1989 byl Sbor národní bezpečnosti zrušen a úkoly tzv. Veřejné bezpečnosti byly převzaty nově vzniklou Policií České republiky. Zprvu živelně a později na základě zákona č. 553 / 1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů právě orgánem obecní policie. Tento zákon svěřil zastupitelům měst a obcí povinnost zabezpečovat místní záležitosti veřejného pořádku.

Obecní (městskou) policii lze charakterizovat jako komunální policejní bezpečnostní sbor, zřizovaný zastupitelstvem obce, nebo města, jehož veřejně prospěšnou činností zajišťuje obec klid a pořádek na svém území. Hlavním posláním tohoto bezpečnostního sboru je zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, jako jednoho ze stěžejních úkolů ve věcech vnitřního pořádku a bezpečnosti, v rozsahu vymezeném ústavními zákony, zákony a dalšími obecně závaznými právními předpisy. V institutu obecní policie jde tedy o část veřejné správy – samosprávy, spolupodílející se na bezpečnosti občanů a majetku v daném teritoriu.

1.2 Historický vývoj Městské policie České Budějovice

V Českých Budějovicích v dobách středověku vykonával soudní policejní správu rychtářský úřad. Měl ale k dispozici pouze několik ozbrojených biřiců, ti byli pravděpodobně ubytováni v Panské ulici. Jejich úkolem byl dohled nad bezpečností, mravností a čistotou ve městě, nad konáním trhů, zatýkání a věznění osob, které pořádek porušovaly. Vojensko-policejní charakter měla také funkce čtvrtníků, či čtvrtních hejtmanů. Jak je již z názvu patrné, dohlíželi na dodržování pořádku v příslušných městských čtvrtích a v případě nutnosti organizovali záchranné práce při živelních pohromách a pod. Město je vyplácelo ještě koncem 19. století.

Po polovině 18. dochází, díky Tereziánským reformám, ke změně politického systému. V tomto období vzniká institut policie v podobě, jak ji známe dnes. V polovině 19. století dochází k zániku vrchnostenské správy. Roku 1849 je vydána „První právní úprava obecního zřízení“. V tomto dokumentu byla ustanovena tzv. přirozená a přenesená působnost. Správu obce vykonával obecní výbor a obecní představenstvo, v jehož čele stál starosta obce. Ten mohl, na základě samostatné působnosti, např. rozhodovat i o zřízení obecní policie.

Královského město České Budějovice zřídilo státní četnictvo již v roce 1849, nahradilo zaniklý represivní článek vrchnostenských orgánů. Četnický sbor byl vojensky organizovaný, měl samostatnou bezpečnostní funkci a zároveň dohlížel na chod městské policie. Zpočátku mužstvo tvořilo 8 pěších a 4 jízdní četníci, 2 strážmistři a velitel. Vedle četnictva vznikla v Českých Budějovicích samosprávná městská policie, která v roce 1850 zaměstnávala 2 policejní komisaře a 12 strážníků. Postupem let se stav mužstva pozvolna rozrůstal. Součástí bezpečnostních složek města tvořili také ponocní, kteří byli městem vypláceni do počátku první světové války. Od 6. 11. 1874 měla městská policie samostatný status a nové služební instrukce. Byla organizována po vzoru státní policie a její působnost zasahovala i na některé okolní obce. Českobudějovický městský policejní sbor patřil k největším sborům na českém území. Děлил se na uniformovaný policejní sbor a civilní neuniformovaný sbor stráže bezpečnosti. Městská policie tehdy sídlila v prostorách dnešní radnice. Na Senovážném náměstí, před budovou Jihočeského muzea, byly roku 1876 vystavěny policejní kasárny pro uniformovaný sbor, který byl zbořený v roce 1965.

Uniforma českobudějovické městské policie byla výrazně ovlivněna silnou německou komunitou. Strážníci proto měli prušácké přilby se štítkem a s lesklou kovovou špicí. Vpředu na přilbě byl mosazný znak města s rytířem po stranách a mosaznou pásku nad štítkem. Na černé blůze vojenského s fialovým lemováním a výložkami měli strážníci ve službě upevněný mosazný půlměsíc s osobním číslem. Na boku nosili šavli se stříbrným, fialově protkaným střapcem, k uniformě nosili bílé rukavičky. Po roce 1918 docházelo k postupnému sjednocování uniforem na celém území Čech. Přilby ztratily kovové špice, znak města nahradil jednotný zlacený odznak s policejním monogramem RČS ohraničený kruhem z lipových listů, pod kterým byl umístěn štítek s identifikačním číslem strážníka. Ve výstroji se objevily také čapky pro strážníky se štítkem tzv. „brigadýrky“. Strážníci byli nadále vyzbrojeni šavlí, ale ta se stále více stávala odznakem moci, jako donucovací prostředek byly používány obušky. Ve dvacátých letech se také ve výzbroji městské policie objevují pistole. Výzbroj i výstroj se takřka shoduje se státní policií.

Bylo zřízeno fotografické oddělení s ateliérem, zavedena byla rozsáhlá kriminalistická i daktyloskopická kartotéka. Hlídková služba stráže i dopravní služba byly řízeny po vzoru státní policie. Provozováno bylo také policejní muzeum s doklady zločinecké činnosti, starými zbraněmi, fotografickými snímky z dřívější působnosti policejního sboru, ale i s pracemi některých delikventů po dobu jejich vazby.

Náklady na činnost městské policie se postupně zvyšovaly, až do výše kdy byly pro městský úřad neakceptovatelné. Tato situace společně s politickými poměry přiměly v roce 1936 zastupitelstvo města, aby požádalo o zestátnění policejního úřadu. K převzetí došlo v prosinci téhož roku a později bylo v Českých Budějovicích zřízeno Policejní ředitelství.

Úplný zánik obecní policie nastal s vytvořením jednotného Sboru národní bezpečnosti v roce 1945. Do roku 1990 žádné obdobné složky neexistovaly a jejich vznik umožnil až zákon v roce 1991, který svěřil obcím do samostatné působnosti i zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. Současná městská policie byla v souladu se Zákonem České národní rady č. 553/1991 Sb. zřízena obecně závaznou vyhláškou města České Budějovice ze dne 7. července 1992. Městská policie České Budějovice sídlí v ulici Jaroslava Haška.⁴

⁴ *Historie* [online], [cit. 13. listopadu 2008].

Dostupné z WWW: <<http://www.mestskapolicie-cb.cz/Police/O+policii/hlavni>>.

2. Právní úprava

Policie České republiky i obecní policie patří k těm složkám státu a orgánům obce, s nimiž se setkávají lidé doslova na každém kroku. Jejich činnost postihuje nejrozmanitější sféry života společnosti a vzhledem k tomu je velmi mnohostranná. Proto též není snadné se orientovat v právní úpravě týkající se činnosti a organizace policejních složek. Tento závěr platí nejen pro „běžnou veřejnost“, ale i samotné policisty a strážníky. Je tomu tak i proto, že policisté a strážníci se musí mnohdy rozhodovat během zlomku okamžiku, a to v záležitostech, které mohou mít nesmírně závažné důsledky. Neméně důležitý je i fakt, že příslušníci obou těchto sborů nefungují pouze jako donucovací orgán a jejich činnost se už vůbec neomezuje jen na boj se zločinem, ale stejně závažným úkolem je služba veřejnosti, která v každodenní praxi je úkolem převládajícím.⁵

Právní úprava tedy vymezuje pravomoci a kompetence orgánů státu, práva a povinnosti občanů a zajišťuje tak bezvadný chod lidské společnosti. Složku samosprávné moci představuje v obcích a městech městská policie.⁶ Při výkonu služby a plnění úkolů stanovených zákonem jsou strážníci oprávněni, ale i povinni zasahovat do práv a zájmů občanů. Právní regulace činnosti obecní policie je v tomto případě zcela opodstatněná. Tuto problematiku ovšem nelze zužovat pouze na zákon o obecní polici, protože činnost strážníků se řídí více oblastmi právního řádu, a to jak obecně závaznými právními předpisy, ale také dalšími předpisy, které obecně závazné předpisy rozvádějí.

Tyto předpisy lze rozdělit do následujících skupin:

1. ústavní zákony
2. zákony
3. nařízení vlády ČR, vyhlášky ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy
4. ostatní předpisy

⁵ MATES P. a kolektiv., *Policejní právo – právní předpisy s komentářem*, 2004, s. 7

⁶ KOPAL, J. *Občan, zákon a policie*, 2001, s. 5

2.1 Ústavní zákony

1) Ústava České Republiky č. 1/1993 Sb.

je základní právní normou zakotvující strukturu státu, jeho orgánů a určuje jejich soustavu a vztahy mezi nimi. Skládá se z 8 hlav a byla přijata dne 16. prosince 1992 a vyhlášena pod číslem 1/1993 Sb., zákonů České republiky.⁷ Pro potřeby práce není nutné zabývat se celkovým textem ústavy, ale pouze na vymezení základních vazeb týkající se činnosti obecní policie, které spočívají především v tom, že:

- ústava stanoví základní pravidla pro činnost obecních policí a jejich pracovníků
- jako základní právní předpis je taktéž základem pro vytváření prováděcích zákonů aj. právních předpisů, které konkrétně vymezují postavení obecní policie

2) Listina základních práv a svobod č. 2/1993 Sb.

Základní lidská práva mají v každé demokratické společnosti výjimečné a nezastupitelné postavení. Zaručují se všem bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení. V popředí zájmu je tedy občan jako stavební prvek společnosti. Listinou deklarovaná práva a svobody musí být dále prováděny řadou dalších předpisů, které však musí být v souladu jak s Ústavou České republiky, tak i s Listinou základních práv a svobod.

Základní lidská práva jsou:

- způsobilost mít práva,
- právo na život,
- nedotknutelnost osoby a obydlí,
- právo na důstojnost, čest a jméno,
- právo vlastnit majetek
- svoboda pohybu a pobytu
- svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání.⁷

Znalost listiny základních práv a svobod není pro strážníky samoučelná. Slouží jednak k získání přehledu a snazší orientaci v jejich osobním životě, avšak, a to zejména, při realizaci povinností a oprávnění jim uložených a svěřených zákonem o obecní polici.

⁷ HEJDA, J. *Základy státovědy a ústavního práva*, 2005, s. 38.

2.2 Zákony

1) Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

Přijetím zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii (dále jen zákon o obecní policii) získaly obce možnost zřídit vlastní pořádkové útvary. Tento zákon spolu s dalšími obecně závaznými právními předpisy stanovuje kompetence, rozsah činnosti, povinnosti a oprávnění strážníků obecní policie a má mezi právními normami vymezujícími kompetence městské police výsadní postavení. Každý strážník je povinen zákon o obecní policii bezpodmínečně dodržovat a při výkonu služby z něho vycházet.

Novelizovaný zákon o obecní policii nabyl účinnosti 1. ledna 2009 a přináší řadu dílčích úprav, které se dotýkají především rozsahu aplikace a využívání jednotlivých zákonem svěřených kompetencí při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, ale jedná se také např. o změny tzv. „nezbytných předpokladů, které musí občan splnit, pokud se chce stát strážníkem obecní (městské) eskée.⁸

Dle zákona o obecní policii můžeme obecní policii charakterizovat jako speciální ozbrojenou bezpečnostní složkou obce, zřizovanou i rušenou obecním zastupitelstvem, jejíž veřejně prospěšnou činností zajišťuje obec klid a pořádek na svém území.⁹

2) Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon ČNR č. 200/1990 Sb., o přestupcích (přestupkový zákon), ve znění pozdějších předpisů, deleguje na orgány státní správy, ale také územní samosprávy dohled, projednávání a postih za porušení méně závažných protispolečenských provinění, která jsou charakterizována jako přestupky. Odpovědnost za celou přestupkovou oblast patří mezi významné úkoly státní správy i samosprávy, jakožto ochranného mechanismu proti poměrně rozsáhlé nežádoucí činnosti.¹⁰

Přestupkový zákon není závazný pouze pro obecní policii a Policii České republiky, ale i pro další subjekty, které se řešením přestupků zabývají jako např. obecní a okresní úřady a pod. Za přestupek proti veřejnému pořádku lze považovat pouze takové jednání, které je uvedeno v § 47 cit. zákona, a nebo je možné takové jednání

⁸ KŘÍHA, J. Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů. *Věc veřejná*, 2009, roč. 7, č. 1, s. 9

⁹ Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰ MACEK P., HÁJEK V., *Obecní policie I*, 1995, s. 68

označit za přešupek podle § 48 stejného zákona (přestupkem proti veřejnému pořádku se považuje i porušení jiných povinností, pokud jsou stanoveny obecně závaznými právními předpisy, včetně obecně závazných vyhlášek obcí).

Strážníci obecní policie dohlížejí nad dodržováním veřejného pořádku v oblasti všech přestupků, které jsou vyjmenovány v přestupkovém zákoně. Dotýkají se jich mimo jiné následující ustanovení, které upravují:

- sankce, které lze za přešupek uložit (§11)
- přestupky proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích (§22)
- blokové řízení (§84) ¹¹

3) Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

Podle § 5 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o obcích), jsou orgány obce zastupitelstvo obce, rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány, případně též komise rady obce, pokud jí byl svěřen výkon přenesené působnosti. Zákon o obcích v § 35a stanoví, že v rámci samostatné působnosti obce si obce mohou zřizovat obecní policii a pokud jde o podmínky jejího zřizování a činnosti, odkazuje na zvláštní zákon, jímž je právě zákon o obecní policii. Přitom ovšem zákon o obcích blíže postavení obecní policie nevymezuje, a neřadí ji výslovně mezi orgány obce. Tuto povahu jí dává ustanovení §1 odst. 1 zákona o obecní policii. ¹²

4) Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

Obecní policie může podle zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (zákon o silničním provozu), plnit i další zákonem stanovené úkoly, a to i v oblasti státní správy. Tento zákon opravňuje strážníka využít následujících prostředků k zajištění plynulosti provozu:

- rozhodnou o odstranění vozidla, které neoprávněně stojí na vyhrazeném parkovišti (§ 27)
- rozhodnout o odstranění vozidla je-li překážkou provozu (§ 45)

¹¹ Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

¹² MATES, P., KRAMÁŘ. K., *Policejní právo – právní předpisy s komentářem*, 2004, s. 309

- je strážník obecní policie oprávněn pokyny usměrňovat provoz na pozemních komunikacích v případě, že je to nezbytné pro obnovení bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, a není-li řízení provozu zajištěno policií nebo v součinnosti s policií. Při usměrňování provozu používá strážník pokyny stanovené pro řízení provozu policisty (§ 75) ¹³
- je oprávněn zastavovat vozidla před přechodem pro chodce k zajištění bezpečného přechodu osob, nebo v případě, pokud je řidič vozidla nebo přepravovaná osoba podezřelá ze spáchání přestupku týkajícího se bezpečnosti silničního provozu

5) zákon č. 362/2007 Sb., zákoník práce

Zákoník práce upravuje pracovně právní vztahy mezi strážníkem obecní policie a jeho zaměstnavatelem, tedy obcí. Dle ustanovení § 73 cit. zákona zákon upravuje povinnosti strážníka jako specifického zaměstnance.

6) Zákon 273/2008 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů

Pro výkon služby není nezbytně nutné, aby strážník znal tento zákon detailně. Slouží pouze pro vymezení kompetencí a spolupráce mezi obecní policií a Policií České republiky.

7) Zákon 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů

Jedno ze svěřených oprávnění strážníkům při plnění jejich úkolů a povinností je i oprávnění ke vstupu do živnostenských provozoven. Z toho vyplývá, že se od strážníků vyžadují určité znalosti živnostenského zákona jako např. co je to živnost, všeobecné a zvláštní podmínky pro provozování živnosti, co je to provozovna, odpovědný zástupce, náležitosti živnostenského listu a koncesní listiny apod. ¹⁴

8) Zákon 140/1960 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, zákon 141/1960 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů

Obecní policie plní podle zákona úkoly na úseku zajišťování místních záležitostí veřejného pořádku. Z hlediska vymezení rozsahu věcné působnosti je její činnost

¹³ Zákon 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁴ MACEK, P., HÁJEK, V., *Obecní policie II*, 2003, s. 37

zaměřena především do oblasti přestupkového práva. Tím je mimo jiné vyjádřeno též poslání obecní policie, jejíž podstatou není nahrazovat Policii České republiky, ale spolupodílet se na plnění některých úkolů. Zaměření do oblasti přestupků, tedy činů společensky méně nebezpečných, vyplývá též z rozsahu oprávnění strážníků, které jim zákon přiznává.¹⁵

Činnost strážníku se ale logicky nemůže zaměřovat pouze na oblast přestupků, především z následujících důvodů. Strážník se při plnění úkolů zcela jistě bude setkávat nejen s osobami páchajícími přestupek, ale i s pachateli trestných činů. Lze si jen obtížně představit, že by strážník v těchto případech zůstal nečinný. Zákon o obecní policii také vymezuje povinnosti strážníků i v případech je-li páchán trestný čin. Pro zamezení páchání trestné činnosti, má strážník povinnost provést alespoň některé z následujících opatření:

- provést zákrok v mezích zákona o obecní policii, je-li páchán trestný čin, popř. učinit jiné opatření
- vyrozumět Policii České republiky o páchání trestného činu
- bez prodlení oznámit Policii České republiky podezření na spáchání trestného činu, a pokud je to možné zajistit okolí trestného činu a znemožnit vstup nepovolaných osob

Trestní řád se skládá z pěti částí a upravuje postup orgánu činných v trestním řízení při zjišťování, zda byl spáchán trestný čin, kdo je jeho pachatelem a jaký trest či ochranné opatření je třeba pachateli uložit.¹⁶

2.3 Nařízení vlády České republiky a vyhlášky ministerstev

1) prováděcí vyhláška ministerstva vnitra k zákonu o obecní policii č. 418/2008 Sb.

Vyhláška vstoupila v platnost dne 4. 4. 1996 a skládá se ze tří oddílů. První oddíl se zabývá odbornými předpoklady, za jakých může občan, při jejich splnění, nastoupit k výkonu služby k obecní policii. Uchazeč musí dle této vyhlášky prokázat znalost ústavního pořádku a zákonů uvedených výše. Vyžaduje se také znalost zákona o zbraních a střelivu, zákona o shromažďování, zákona o správním řízení a zákona

¹⁵ MACEK P., HÁJEK V., *Obecní policie I*, 1995, s. 86-87

¹⁶ FRYŠTÁK, M., et al. *Trestní právo hmotné a procesní*, 2007, s. 150

o provozování soukromých bezpečnostních činností. Po úspěšném absolvování zkoušky získá občan osvědčení potřebné k výkonu povolání strážníka obecní policie. Rozsah zkušebních otázek a organizační záležitosti spojené se zkouškou zajišťuje ministerstvo vnitra.

V druhém oddíle vyhlášky jsou uvedeny náležitosti osvědčení, jakým způsobem ministerstvo vnitra osvědčení vydává a za jakých okolností a jakým způsobem lze údaje v osvědčení měnit.

Třetí oddíl stanoví jednotné prvky stejnokroje strážníků a jednotné znaky motorových vozidel využívané obecní policií.

2) Vyhláška ministerstva dopravy a spojů č. 30/2001 Sb., kterou se upravují pravidla provozu na pozemních komunikacích a úprava a řízení provozu na pozemních komunikacích

Tato vyhláška stanovuje druhy dopravních značek, včetně zákazových, jejichž nerespektování je v určených případech strážník oprávněn řešit blokovou pokutou, nebo použít technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla¹⁷.

3) Nařízení vlády č. 397/1992 Sb., kterým se stanoví podrobnější úprava vztahů Policie České republiky k orgánům obcí a obecní

Stanovuje Policii České republiky povinnost spolupráce při ochraně veřejného pořádku, povinnost vyhodnocovat spolupráci s obecní policií, ukládá vzájemnou informovanost uvedených subjektů o okolnostech, které mohou vážně ohrozit veřejný pořádek. Stanovuje povinnost plnění úkolů v rámci místních záležitostí veřejného pořádku Policii České republiky samostatně, či ve spolupráci s obecní policií, povinnost policejních útvarů předkládat obecním radám nejméně 1x ročně písemné zprávy o stavu veřejného pořádku v obci, včetně vyhodnocení spolupráce s obecní policií. Nařízení dává zároveň policejním útvarům, orgánům obcí a obecním policiím možnost dohodnout podrobnější spolupráci při zabezpečování veřejného pořádku s ohledem na místní podmínky.¹⁸

¹⁷ MACEK, P., HÁJEK, V., *Obecní policie II*, 2003, s. 36

¹⁸ MACEK, P., HÁJEK, V., *Obecní policie II*, 2003, s. 36

2.4 Ostatní předpisy

1) **Zákon 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů**

Kromě jiných ustanovení umožňuje Zákon o hlavním městě Praze, kromě jiných ustanovení, umožňuje zastupitelstvu rozhodovat o zřízení nebo rušení městské policie hlavního města Prahy. V § 98 cit. zákona je dále uvedeno následující ustanovení:

Starosta městské část je oprávněn při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku městské části požádat o součinnost Policii České republiky nebo Městskou policii hlavního města Prahy. Policie České republiky nebo Městská policie hlavního města Prahy je povinna požadovanou spoluprací poskytnout, pokud jí v tom nebrání jiné zákony.

2) **Zákon 119/2000 Sb., o střelných zbraních a střelivu, ve znění pozdějších předpisů**

Státní správu v oblasti zbraní a střeliva vykonává ministerstvo vnitra, Policie České republiky a Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva. Uvedené orgány, vyjma úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva, vykonávají i dozor nad dodržováním tohoto zákona u držitelů zbrojních licencí.¹⁹

¹⁹ HRAZDÍRA, I., KOVÁRNÍK, L., NOVOTNÝ, F., *Použití zbraně a zákon*, 2000, s. 30

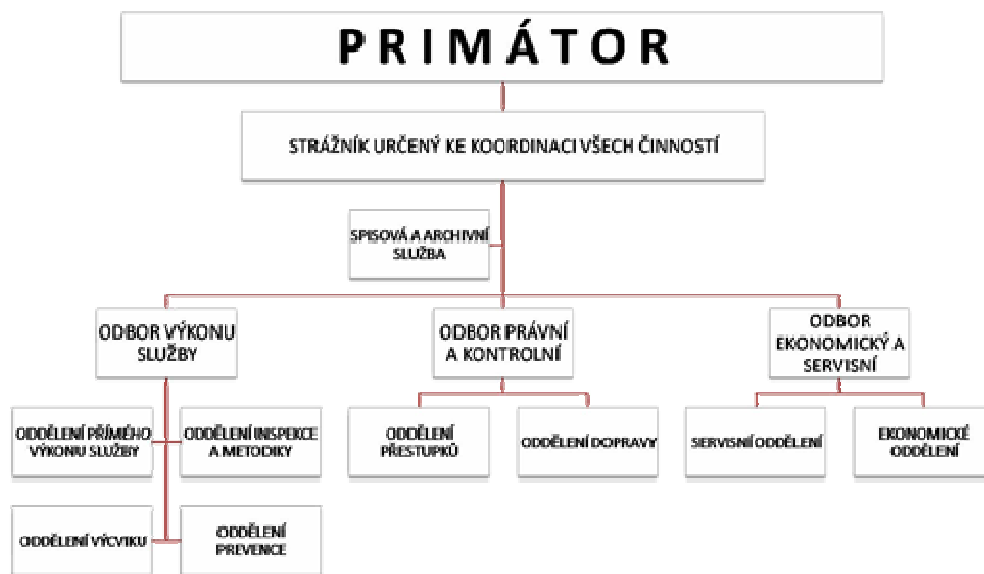
3. Organizační struktura

Pro efektivní zajištění výkonu služby je zapotřebí taková organizační struktura, která bude schopná pružně reagovat na aktuální problémy narušení veřejného pořádku na území města a účelně provádět výkon činností svěřených do působnosti Městské policie České Budějovic. Neefektivní organizační struktura se může negativně projevit na kvalitě výkonu služby a ovlivnit tak spokojenost obyvatel města s činností policie. Proto by řídicí funkce měli vykonávat osoby se zkušenostmi v dané problematice. Z tohoto důvodu se jedná o jeden z harmonizačních faktorů ovlivňující vztahy mezi veřejností a městskou policií.

V českém legislativním systému se nevyskytuje norma, která by přesně určovala podrobnosti k řízení či organizaci činnosti obecních policí. Každá obec si tuto strukturu vytváří samostatně, a její základní prvky mohou být upraveny ve zřizovací vyhlášce dané obce. Základ organizační struktury Městské policie v Českých Budějovicích stanovila obecně závazná vyhláška č. 1/1992. Změny byly určeny vyhláškou č. 11/2006, která zároveň ruší vyhlášku předchozí. Tyto změny upravují především kompetence v řízení městské policie a její novou organizační strukturu. Městskou policii České Budějovice řídí primátor. Úkoly související s řízením Městské policie České Budějovice jsou delegovány na určeného strážníka. Ze své činnosti je určený strážník odpovědný primátorovi statutárního města.

Jak již bylo uvedeno, Městskou policii České Budějovice řídí primátor města, který dále rozhoduje o delegování pravomocí. Druhým nejvyšším článkem v organizační struktuře je strážník pověřený ke koordinaci všech činností. Dále je řízení rozčleněno na tři organizační celky (odborníky), kdy každý z nich odpovídá za určitou oblast jemu svěřenou. Jedná se o odbor výkonu služby, odbor právní a kontrolní a odbor ekonomický a servisní.

Obrázek 1. Organizační struktura Městské policie České Budějovice

➤ **primátor města**

Zákon o obcích stanovuje, že primátor (případně starosta) je nejvyšším velitelem obecní (městské policie) a odpovídá za její činnost. Dle toho zákona může dále vyžadovat součinnost s Policií České republiky při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku.

➤ **strážník pověřený ke koordinaci všech činností**

Jmenuje primátor města z řad strážníků. Je nejvýše postaveným strážníkem a dohlíží nad vykonáváním úkolů svěřených městské policii primátorem města. Jeho základní činností je řídit a organizovat veškerou činnost svěřenou do působnosti městské policie.

- organizovat práci takovým způsobem, aby odpovídal požadavkům na ochranu veřejného pořádku
- řídí, kontroluje a vyhodnocuje práci strážníků
- vytvářet takové podmínky pro práci, které neohrožují strážníky při výkonu služby
- zabezpečuje dodržování obecně závazných právních norem, tak aby nedocházelo k jejich porušování ze strany zaměstnanců Městské policie České Budějovice
- dohlíží nad dodržováním pracovní disciplíny a plnění povinností

- rozhoduje o včasném zajištění prostředků, při aktuálních narušeních veřejného pořádku

➤ **odbor výkonu služby**

Vedoucím odboru hlídkové služby je strážník zároveň i nejvýše postaveným strážníkem určeným ke koordinaci všech činností městské policie. Tento odbor zabezpečuje veškeré činnosti související s plněním úkolů „v terénu“. Odbor se dále dělí na čtyři oddělení, které mají v kompetenci odlišné, spolu související, úkoly. Jedná se o oddělení výcviku, oddělení prevence, oddělení přímého výkonu služby a oddělení inspekce a metodiky. Činnost toho odboru je jednoznačně nejdůležitějším faktorem ovlivňující vztah mezi veřejností a Městské policie České Budějovice. Strážníci zařazení do odboru výkonu služby, zabezpečují zejména místní záležitosti veřejného pořádku a plnění dalších úkolů podle zákona o obecní policii. Zejména:

- přispívají k ochraně a bezpečnosti osob a majetku
- dohlíží nad dodržováním pravidel občanského soužití
- přispívají k bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích
- odhalují přestupky a jiné správní delikty
- upozorňují na porušování obecně závazných právních předpisů (zejména vyhlášek města) a činí opatření k nápravě

➤ **odbor právní a kontrolní**

Právní odbor městské policie se člení na dopravní a přestupkové oddělení.

- převažující činností **přestupkového oddělení** je řešení dopravních přestupků
- zpracovává a postupuje správním orgánům oznámení o podezření ze spáchání přestupků a
- předává ostatním orgánům k dalšímu opatření ostatní poznatky zjištěné strážníky
- převažující činností **dopravního oddělení** je řešení akutních stížností v terénu včetně pořizování fotodokumentace
- nesprávného nebo nejasného dopravního značení

- další činností je metodické vedení a kontrola strážníků zajišťujících kontroly respektování pravidel režimu placeného stání
- vytváří prezentační materiály, podpůrnou dokumentaci a čtvrtletní statistiky pro velitele směn a vedoucího oddělení přímého výkonu služby

➤ **odbor ekonomický a servisní**

Odbor ekonomický a servisní zajišťuje pro Městskou policii České Budějovice především ekonomické, materiální a technické záležitosti, které jsou náplní činnosti odboru, případně plní jiné povinnosti, v rozsahu stanoveném primátorem nebo strážníkem určeným ke koordinaci činností. V roce 2008 odbor zabezpečoval zejména:

- správu majetku (nákup, pohyb, prodej, likvidace, evidence a inventarizace)
- agendu rozpočtu (příprava, návrh, projednání, změny),
- personalistiku a mzdovou agendu
- pokladní službu
- nákup výstroje a výbroje strážníků, skladování, výdej a evidence dle příslušných směrnic
- materiálně technické zásobování
- provoz, správu, údržbu a rozvoj využití informačního systému, výpočetní techniky a datové sítě
- správu autoprovozu - zajištění provozuschopnosti vozidel

4. Metody a formy činnosti obecní policie

Městskou policii zřizují orgány obce k zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, tzn. dohled nad vztahy mezi občany obce, ochranou majetku obce a k prevenci proti dalšímu protiprávnímu jednání v dané obci.

Strážník je tedy povinen formou správního uvážení, vyplívající z právní normy rozhodnout zda došlo k narušení veřejného pořádku, nebo zda se jedná o narušení společenských vztahů a zda je v daném případě oprávněn, či povinen provést opatření směřující k obnovení veřejného pořádku.²⁰

Při praktickém výkonu služby se nejčastěji uplatňují tyto čtyři typické metody činnosti obecní policie:

metody přesvědčování – přednášky na školách, ukázky výcviku a činnosti strážníků veřejnosti, distribuce letáků při besedách s občany, atd.

metody preventivní – dozor na přechodech u škol, preventivní opatření proti kapesním zlodějům, kurzy sebeobrany pro zájemce z řad občanů.

metody dohledu - monitoring kamerového systému, vytipování problémových skupin občanů a dohled nad jejich případným protiprávním jednáním,

metody donucovací – uplatňuje se v případech, kdy jednáním osoby došlo k porušení závazných právních norem, např. odtažení vozidla, uložení blokové pokuty, zajištění pachatele trestné činnosti a předání policii ČR.

4.1 Metody (pojem, charakteristika)

V úvodu této kapitoly je nutné objasnit pojem metoda a činnost v obecném smyslu. Pojem metoda určuje způsob, nebo postup k dosažení určeného cíle, nebo splnění úkolu. Pod pojmem metoda je nezbytné si představit nejen činnost jednotlivců, v tomto případě strážníků, ale také působení určité organizační struktury. V tomto smyslu je také potřeba rozlišit mezi činností obecní policie v menší obci a např. rozsah působení Městské policie Praha. Použití konkrétní metody závisí nejen na sledovaném cíli, ale také na jeho obecné charakteristice, případně jeho detailního vymezení., z toho také vychází objem prostředků, použitých k dosažení daného cíle.

²⁰ MACEK, P., HÁJEK, V., *Obecní policie II*, 2003, s. 64

Činnost je obecně chápána jako aktivní forma chování nebo jednání jakéhokoliv subjektu podílejícího se na vzájemné interakci probíhající v rámci života společnosti. Pro činnost je typické, že v jejím průběhu lze využívat všech možných metod, pokud činnost chápeme v nejširším smyslu, tj. jako jakoukoliv činnost. Tak jako metody souvisejí s obory, v nichž byly vytvořeny a jsou využívány, tak i činnosti korespondují s určitými obory a specializacemi v rámci těchto oborů.

Metody činnosti strážníků městské policie vycházejí z jejího postavení jako výkonné složky veřejné správy, zaměřené na problematiku místních záležitostí veřejného pořádku v působnosti obce. V tomto případě je městská policie postavena na úroveň Policie České republiky. Strážníci městské policie, stejně tak jako policisté působí preventivně v zákonem stanovených oblastech. Zároveň jsou však oprávněni při splnění zákonem stanovených podmínek použít v nezbytné míře donucení jako prostředku sloužícího k ochraně společenských vztahů.²¹

Při výkonu služby strážníka obecní policie rozlišuje dvě základní metody policejní činnosti:

- a) **metody preventivního působení** (prevence)
- b) **metody donucovací** (represe, uplatňují se sankce)

Obě tyto metody, které v sobě do značné míry zahrnují i prvky metod přesvědčování a dohledu. Jsou nazvány podle cílů, k jejichž dosažení jsou určeny. V praktické aplikaci se tyto dvě metody velmi často navzájem ovlivňují, zvláště v případech, kdy se uplatňují donucovací prostředky, případně využívají sankce. Represivní metoda může často sloužit i jako forma prevence, tato ale nemůže mít účinek represivní.

4.1.1 Metoda preventivního působení

Za současných podmínek ochrany veřejného pořádku a boje s kriminalitou zůstává preventivní působení základní metodou účinného omezování páchaní přestupků a trestných činů. Prevence je jednou z forem sociální regulace četnosti výskytu specifických sociálně právních jevů, jakými jsou přestupky a trestné činy. Obecně nejúčinnějším prostředkem preventivního působení precizní výkon služby strážníků,

²¹ MACEK, P., HÁJEK, V., *Obecní policie II*, 2003, s. 57

důležitým aspektem je v tomto ohledu jejich profesionální vystupování a chování vůči fyzickým a právnickým osobám.

Předcházení těmto jevům je specifickou činností, orientovanou na vyhledávání, zjišťování a vytváření různých způsobů a prostředků prevence.²²

Úkolem preventivních opatření je tedy především předcházení páchání trestné činnosti a má přednostní postavení před uplatňováním sankcí. V praxi to znamená, že strážník je povinen snažit se svojí činností vytvářet takové podmínky, za kterých je obtížné páchat trestnou činnost a minimalizovat tak nutnost uplatňování represe.

Realizace preventivních metod se provádí především dohledem nad dodržováním obecně závazných předpisů o ochraně veřejného pořádku. Vysoce preventivní účinky má také dohled nad dodržováním pravidel občanského soužití, kdy preventivní účinek má již samotná přítomnost strážníka. Častá přítomnost strážníka má také za cíl předcházet vážnějšímu narušení veřejného pořádku. Jednou z dalších forem uplatňování prevence je možnost upozorňování fyzických a právnických osob na zjištěné nedostatky a v závislosti na situaci přijmout opatření na jejich odstranění. Strážník může využít i některých oprávnění, která mají preventivní charakter. Jedná se zejména o oprávnění předvést osobu, kdy cílem je ochrana ostatních občanů, před osobami které mohou být potenciálními pachatelé trestných činů. Dále může strážník odebrat zbraň, pokud jde o zajištění ochrany života nebo zdraví strážníka nebo jiných osob. Další oprávnění umožňuje strážníkům otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor za účelem odvrácení bezprostředního nebezpečí při ohrožení života, zdraví nebo majetku.

Hlavní význam preventivních opatření spočívá zejména v jejich účincích, které mají za cíl předcházet protiprávnímu jednání. Eliminace takového jevu, ze strany obecní policie, ještě před jeho vznikem, přispívá ke snižování počtu spáchaných přestupků a trestných činů. Tato činnost velmi pozitivně ovlivňuje vztahy mezi občany a obecní policií.

V obecné rovině lze k dosažení preventivních účinků využít poměrně širokou škálu celých skupin opatření, která představují určité dílčí subsystémy v rámci prevence, uskutečňované policejními orgány všeobecně. K těmto subsystémům využívaným v policejní praxi patří:²³

²² MACEK, P., HÁJEK, V., *Obecní policie II*, 2003, s. 58

²³ MACEK, P., HÁJEK, V., *Obecní policie II*, 2003, s. 59

- Opatření taktická
- Opatření technická
- Opatření administrativně právní
- Opatření na úseku spolupráce
- Opatření k posílení a prohloubení právního vědomí

Nejdůležitější skupinou z těchto opatření, s ohledem na harmonizační faktory ovlivňující vztahy mezi občany a městskou policií, jsou jednoznačně opatření taktického charakteru, které obsahují jednotlivé postupy organizace a provádění výkonu. Občan se s těmito opatřeními může velmi často dostat do styku a v závislosti na způsobu jejich účinnosti si utváří vlastní pohled na činnost strážníků, potažmo celého aparátu městské policie.

Opatření taktická se dále člení na:

- **organizační opatření v řízení přímého výkonu služby**

Preventivního účinku lze dosáhnout vhodnou organizací výkonu služby, který vychází z místní znalosti příčin a podmínek, za kterých nejčastěji dochází k páchání přestupků a trestných činů.

Na základě těchto informací, získaných z vlastní činnosti obecní policie nebo ze spolupráce s jinými bezpečnostními složkami jako např. Policie České republiky a bezpečnostními agenturami, lze zvýšit počet strážníků v kritických oblastech nebo časových obdobích.

Základním organizačním prostředkem pro řízení výkonu služby je plán služeb jednotlivých strážníků, který obsahuje konkrétní úkoly strážníka během výkonu služby v daném místě.

- **cílený dohled nad objekty a místy**

Preventivní působení v tomto případě představuje vizuální kontrolu stavu veřejného pořádku ve veřejně přístupných budovách nebo na veřejných prostranstvích. Tento dohled se provádí ve vytypovaných objektech a místech, kde je zvýšená koncentrace osob narušují veřejný pořádek nebo páchající přestupky a trestnou činnost.

Zvýšením účinnosti dohledu v dotčených lokalitách lze dosáhnout častější pravidelnou kontrolou, prováděnou stavění hlídek nebo obchůzkovou činností. Četnost a pravidelnost přítomnosti strážníků umožňuje osobám narušujícím veřejný pořádek

a přizpůsobit se tomuto pravidelnému režimu. Je tedy vhodné provádět preventivní dohled nepravidelně a namátkově na vytypovaných místech nebo v rizikovém časovém období.

Zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku lze pojímat jako jeden ze základů policejní práce vyplývající z ustanovení § 2 zákona o obecní policii. Jednak proto, že je zaměřena na plnění základních policejních úkolů.²⁴ Dále proto, že garance klidu a pořádku vytváří příznivé podmínky pro pozitivní mínění veřejnosti na činnost policie.

- **dohled nad chováním a jednáním sociálních skupin a jednotlivců**

Stejně jako v předchozím případě má i tato forma dohledu charakter veřejné kontroly, která je ovšem zaměřena na již existující skupiny nebo jednotlivce, podle získaných informací a obzvláště záznamů o přestupcích nebo trestných činech spáchaných těmito osobami. Hlavním předpokladem pro úspěšnost těchto opatření je informovanost o pohybu a místech výskytu sociálních skupin nebo jednotlivců a dalšími aspekty souvisejícími s jejich životem, jako například prostředí, ve kterém žijí apod.

Kromě vlastního preventivního vlivu dohledu, tj. přítomnosti strážníka a jeho zjevného zajmu sledovat, kontrolovat chování a jednání jak jednotlivce, tak i skupiny, lze použít i obecně používané prostředky preventivního působení. K těmto prostředkům patří např. osobní preventivní pohovor a další způsoby, vedoucí k rozložení asociálně orientované skupiny.²⁵

- **opatření k zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti**

Je souborem opatření, která mohou mít komplexní charakter, nebo pouze částečnou povahu. Toto členění závisí zejména na počtu prostředků využitých při ochraně veřejného pořádku a zajištění práv občanů. Je možné je zaměřit speciálně, na určitý druh přestupků nebo trestných činů. Taktéž je možné tyto opatření členit podle toho, v jaké fázi páchání protiprávní činnosti působí, a to na opatření zamezující vzniku příčin protiprávních jednání, nebo k odvrácení již vzniklých situací, vedoucích se spáchání deliktu.

²⁴ FILÁK, A., *Teoretické a právní aspekty pořádkové činnosti policie*, 2001, s. 5

²⁵ MACEK, P., HÁJEK, V., *Obecní policie II*, 2003, s. 61

Bezpečnostní opatření, mimo již uvedených kritérií lze rozdělit podle jejich povahy na:

- organizační
- technická
- kombinovaná

Další harmonizační faktor mohou tvořit **opatření k posílení a prohloubení právního vědomí**. Tato skupina preventivních opatření je směřována do oblasti výchovy. Jejich realizace probíhá různými způsoby jako např. besedy, přednášky, vysvětlování a pod. Nezastupitelnou úlohu má v tomto směru osobnost strážníka a jeho vliv na vědomí občanů, s nimiž se v průběhu výkonu služby setkává.

4.1.2 Metoda represivního působení

Uplatnění donucení v činnosti obecní policie reprezentuje ve své podstatě využívání takových prostředků, které svým charakterem zasahují různou měrou do základních práv a svobod fyzických osob, garantovaných Listinou základních práv a svobod.

Vzhledem k uvedené skutečnosti musejí strážníci obecních a městských policí při uplatňování metody represe respektovat následujících podmínek konkrétního zákroku:

- 1) jednáním osoby došlo k porušení právní povinnosti uložené zákonem nebo jiným právním předpisem (jedná se např. o nerespektování povinnosti dodržovat veřejný pořádek)
- 2) ostatní (mírnější) prostředky, máme na mysli např. přesvědčování, jsou neúčinné, nebo je naprosto zřejmé, že nemohou vést k obnovení právního stavu
- 3) strážník je oprávněn využít jen těch forem a prostředků donucení, které jsou mu stanoveny právním předpisem
- 4) zakročujícím strážníkem musí být vždy dodržena zásada přiměřenosti zásahu do práv a svobod osoby. Jedná se např. o konkrétní povinnost co nejvíce šetřit život a zdraví osoby, proti které je použito služební zbraně.²⁶

²⁶ MACEK, P., HÁJEK, V., *Obecní policie II*, 2003, s. 65

Represivní opatření se uplatňují během výkonu služby strážníků v případech, kdy opatření preventivního charakteru nebyl dostatečně účinné a došlo i k takovému jednání, které porušuje právní normu upravující určité chování a v zájmu společnosti je takové jednání zakázáno a sankcionováno.

Uplatňování donucení a sankcí, umožňuje státním orgánům účinně bojovat proti jednáním směřujícím k porušování obecně závazných právních norem, zamezovat opakované páchaní trestné činnosti, minimalizovat možnost vzniku různých následků jako např. poškození věci apod.

4.2 Formy a prostředky donucení

Obecně lze rozdělit formy donucení do třech kategorií podle stupně jejich intenzity. Toto dělení je závislé na využití fyzické síly, kdy na nejnižším stupni se toho prostředku nevyužívá vůbec, na druhém stupni omezeně s použitím psychologických forem působení a na třetím stupni se využívá přímé síly, pokud předchozí možnosti nejsou účinné.

4.2.1 Formy právního donucení

Jejich donucovaný účinek je vyvolaný hrozbou sankce za určité protiprávní jednání. Tato forma je často označována jako preventivní, hrozba sankcí však obsahuje silný prvek vynucující určité chování jedince, především ve smyslu zdržení se určitého jednání. Tyto sankce jsou uvedeny v zákoně o přestupcích a dalších zákonech obsahujících skutkové postaty a také v trestním zákoně.

4.2.2 Formy takticko psychologického působení

Způsob donucení obsažený v těchto formách, je obsažen v právní úpravě zákona o obecní policii, kde se pojednává o donucovacích prostředcích. Dosažení donucovacího účinku se provádí různými způsoby aplikace výzvy před použitím donucovacího prostředku. Výzva je chápána spíše jako preventivní opatření, ale v závislosti na jejím obsahu, formulaci a postoji strážníka může v některých případech vynutit psychický nátlak, který již má donucovací účinek.

4.2.3 Formy uplatnění fyzické síly

Jsou ve své podstatě založeny na využití různých poznatků z více vědních oborů, jakými jsou např. fyzikální a chemické vlastnosti určitých předmětů, jejich konstrukce uzpůsobená zvláštnímu účelu užití a jejich účinku na člověka. Tyto způsoby silového působení k dosažení vyšší účinnosti využívají různých speciálních prostředků, které jsou již k této činnosti konstruovány a uzpůsobovány. Aplikace těchto způsobů v praktické činnosti strážníků (prováděných při zákrocích v průběhu služby) je vždy závislá na existenci podmínek, podmiňujících a připouštějících použití těchto forem uplatnění donucení.²⁷

Použití těchto silových prostředků s sebou nese i riziko újmy na zdraví a psychice u osoby, proti které je zákrok směřován. O každém použití donucovacího prostředku musí strážník vyrozumět na základě § 21 odst. 3 zákona o obecní policii bez zbytečného odkladu osobu, která řídí městskou policii, a sepsat o tom úřední záznam.²⁸ Tento zákon taktéž předpokládá způsobení újmy u osob, jejichž odpor není možné překonat jiným, nenásilným, způsobem. Zákon ale zcela vylučuje způsobení zdravotní nebo jiné újmy bezdůvodně a případný zásah do práv a svobod osob nesmí překročit míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného zákrokem nebo úkonem, který strážník při výkonu služby provádí.

4.2.4 Formy přímého a nepřímého donucení

Dalším kritérium, podle něhož je možné dělit formy donucení, je účinek ve vztahu k zamezení protiprávního chování a jednání osob nebo dalším společensky nebezpečným jevům, které nelze omezit jinými prostředky, tak aby neohrožovaly život, zdraví, majetek či jiné zájmy fyzických a právnických osob. Na základě toho hlediska rozlišujeme následující formy působení:

- a) formy přímého působení
- b) formy nepřímého působení

➤ **Formy přímého působení**

Formy přímého donucení jsou určeny k dosažení okamžitého efektu z hlediska odvrácení jednání, směřujícího k porušení zájmů společnosti, chráněných přestupkovým

²⁷ MACEK, P., HÁJEK, V., *Obecní policie II*, 2003, s. 67

²⁸ KOPAL, J. *Občan, zákon a policie*, 2001, s. 37

zákonem nebo trestním zákonem, které jsou taxativně uvedeny v zákoně o obecní policii v určitém pořadí, daném jejich frekventovaností a zejména jejich účinností a také účelem, k němuž slouží. Prostředky donucení představují poměrně široký rejstřík možností. Počínaje oprávněním odejmout věc, která byla použita ke spáchání přestupku, přes použití hmatů, chvatů, úderů, a kopů sebeobrany, sloužících k obraně proti fyzickým útokům, včetně možnosti použít slzotvorné prostředky, obušek, úder služební zbraní, hrozbu služební zbraní a varovný výstřel. Současně lze tyto prostředky použít k překonání agresivního chování osob, které jsou předváděny podle § 13 zákona o obecní policii nebo omezeny na osobní svobodě podle § 76 trestního řádu. Prostředky přímého donucení zahrnují i použití psa (§ 19 zákona o obecní policii) a služební zbraně (§ 20 zákona o obecní policii).²⁹

Donucovacími prostředky, se podle zákona o obecní policii (§18 odst. 1) rozumí:

- hmaty, chvaty, údery a kopy sebeobrany,
- slzotvorné prostředky,
- obušek,
- pouta,
- úder služební zbraní,
- hrozba služební zbraní,
- varovný výstřel ze služební zbraně,
- technické prostředky k zabránění odjezdu vozidla

➤ **Formy nepřímého působení**

Nepřímé působení není primárně určeno k okamžitému vyvolání účinku daného opatření z hlediska odvrácení protiprávního jednání osoby, proti které strážník zasahuje. Hlavním znakem je působení jiným způsobem než fyzickou silou. Tato forma má spíše preventivní charakter, a to ve smyslu že již samotná hrozba možné sankce může ovlivnit osobu před pácháním trestné činnosti. Forma realizace nepřímého donucení je pak pro strážníky stanovena bezprostředně v zákoně o obecní policii, podle něhož jsou oprávněni ukládat a vybírat pokuty v blokovém řízení za přestupky.

Mezi zvláštní formy nepřímého donucení lze zařadit formy takticko-psychologického působení. Jedná se o formu rovněž zakotvenou v zákoně o obecní policii. Příkladem této formy, jejímž smyslem je dosažení donucovacího účinku

²⁹ MACEK, P., HÁJEK, V., *Obecní policie II*, 2003, s. 67

nejnižšího stupně, je aplikace výzvy s výstrahou v případech, jsou-li dány zákonem podmínky pro použití některého z donucovacích prostředků nebo služební zbraně. Výzva s výstrahou, tak jak již bylo uvedeno, sama o sobě sleduje preventivní účinek.³⁰

Metody represivní sledují v některých případech i preventivní účinek. Tento se lze dále dělit na účinek **individuální** nebo **generální (obecný)**. Např. pokud strážník použije donucovací prostředek proti osobě, která ohrožuje životy a zdraví spoluobčanů, hovoříme o individuální prevenci vůči osobě, proti které je zákrok prováděn. Tato osoba si je vědoma, že v případě opakovaného jednání podobného charakteru je pravděpodobné, že proti ní bude zakrčeno stejným nebo obdobně razantním způsobem.

V případě že je takovýto zákrok prováděn na veřejnosti, mluvíme o generální prevenci. Osoby, které jsou přítomné zákroku, si opět uvědomují, že v případě jejich protiprávního jednání, by bylo proti nim použito stejných represivních prostředků.

4.3 Formy činnosti městské policie

Činnost policejních subjektů, tedy i obecních (městských) policií, lze obecně charakterizovat jako veřejnopořádkovou. Zejména ve velkých městech se kromě tradičních taktických forem, jako je obchůzková a hlídková činnost a dozorčí činnost, fungují i specializované útvary, které ale nemají žádná nadstandardní oprávnění. Jedná se např. o jízdní jednotky na koních, cyklohlídky nebo pořiční jednotky.

Základní organizačně taktické formy činnosti jsou tedy obchůzková, hlídková a dozorčí činnost. Formou činnosti tedy rozumíme konkrétní způsob organizace stážníků při plnění jejich úkolů.

Při naplňování těchto forem, se využívá především pěších hlídek kdy je ve velké míře kladen důraz na moderní filozofii Community policing. Využívá se také autohlídek nebo případně kombinací těchto dvou možností. Během letního období Městská policie České Budějovice využívá cyklohlídek, které při plnění úkolů spojují mobilitu autohlídek a současně dochází k osobnímu kontaktu s občany.

³⁰ MACEK, P., HÁJEK, V., *Obecní policie*, 1995, s. 174

4.3.1 Obchůzková činnost

Obchůzková forma činnosti se v České republice začíná výrazně prosazovat až na konci prvního desetiletí od vzniku instituce obecní (městské) policie a je závislá na počtu strážníků, kterým disponuje konkrétní obec. Obchůzková služba je základní a systematickou činností, vykonávaná na principu územní odpovědnosti s cílem zajištění bezprostřední ochrany veřejného pořádku a boje s kriminalitou. Tato činnost je nejrozšířenější a je dnes stále více rozvíjena a zdokonalována.³¹

Obchůzka se vykonává zejména pěší formou a strážníkovi je svěřena určitá samostatnost na území, které mu bylo svěřeno. Současně se změnami v organizační struktuře došlo také ke změně v přístupu k výkonu obchůzkové činnosti. Byly zavedeny obvody a do těchto obvodů byli přiděleni konkrétní strážníci. Jedná se obvody Centrum, Máj – tyto byly vyhodnoceny jako nejrizikovější. Další 4 obvody jsou Vltava, Nemanice, Suché Vrbné a Nemanice – tyto jsou z pohledu narušování veřejného pořádku klidnější.

Obchůzková služba je kvalifikovanou formou činnosti s osobní odpovědností za svěřený úsek, je uskutečňována zpravidla zkušeným strážníkem s osobní a místní znalostí svěřeného území. Dalším podstatným rysem této činnosti je systematickost, která vyplývá z nutnosti zajistit nepřetržitou ochranu místních záležitostí veřejného pořádku. Jedná se o nejrozšířenější formou činnosti a z toho důvodu je vyvíjena snaha na její neustálé zdokonalování. V tomto směru se dnes můžeme setkat s filozofií Community Policing.

➤ **Community policing**

Community policing je filozofie policejní práce, která klade důraz na místní znalost a ukotvení policisty v lokalitě, ve které slouží. Cílem všech policejních postupů, které z této filozofie vycházejí, je zapojit veřejnost do policejní práce takovým způsobem a v takové míře, aby se zvýšila její efektivita, a zapojit policistu do veřejného života takovým způsobem a v takové míře, aby se zvýšila jeho prestiž.³²

Spolupráce policie s veřejností, orgánů samosprávy a místních organizací a institucí při zajišťování veřejného pořádku, zejména při předcházení trestné činnosti

³¹ MACEK, P., et al. *Pořádková činnost policie (zvláštní část)*, 2003, s. 63

³² *Community policing* [online], [cit. 17. duben 2009].

Dostupné z WWW: <<http://www.community-policing.cz/community-policing.php>>.

není v policejní práci novinkou. Již za doby „první republiky“, byl četník pevnou a respektovanou součástí života obce nebo čtvrtě města. Profesionální a zároveň k veřejnosti vstřícný výkon policejní práce, který se opírá o ochotu veřejnosti podílet se na ochraně veřejných zájmů, je dnes označován anglickým termínem Community policing, v českém překladu policejní služba veřejnosti. Toto pojetí práce policie, doplňuje a usnadňuje běžně využívané policejní postupy a vychází z následujících principů:

- Za bezpečnost a veřejný pořádek není odpovědná pouze policie, nýbrž celá veřejnost. Instituce a občané přijímají i díky tomuto policejnímu přístupu svůj díl odpovědnosti za kvalitu života v místě svého bydliště. Hodnoty aktivní občanské společnosti tak postupně nahrazují přetrvávající lhostejnost občanů k věcem veřejným.
- Policie je služba veřejnosti, proto se policisté občanů ptají, co od nich očekávají a potřebují.
- V okrsku vykonává pešší hlídku stále stejný policista, který se stará o jeho bezpečnost (občan osobně zná svého policistu).
- Policie vede své partnery k společnému řešení trestné činnosti a současně usiluje o eliminaci příčin jejího výskytu (prevence předchází represí).
- Policie pravidelně informuje veřejnost o bezpečnostní situaci a při plánování své činnosti bere pravidelně v úvahu potřeby a očekávání občanů vyjádřené pravidelnými průzkumy spokojenosti (policie je službou veřejnosti)
- Policisté jsou schopní včas rozpoznat veřejné problémy, které mají vazbu na bezpečnostní situaci, navrhnou a hledají jejich řešení.
- I drobná opatření mají na kriminalitu a pocit bezpečí rozhodující vliv a policisté je nepodceňují.
- Policistova práce je hodnocena podle výslednosti a podle schopnosti pojmenovávat problémy, navrhnout jejich řešení a přijímat za ně svůj díl odpovědnosti.
- Policista pomáhá občanům k svépomoci a věci řeší především problémově, nejen případ od případu. Problém se nejlépe řeší tam, kde vzniknul, těmi, kteří mu rozumí a chtějí ho řešit a tehdy, když je ještě zvládnutelný.

Strategie Community policing chápe policisty a policejní útvary jako součást veřejnosti. Města a země, které se touto strategií řídí, směřují činnost policie takovým směrem, který bude v první řadě sloužit veřejnosti. Community policing klade důraz na pešší obchůzkovou činnost, než na kontrolu lokality tím, že aby je objížděli v autech. Základní ideou je vybudovat důvěru a pocit vzájemnosti mezi policií a veřejností, tak aby občan věděl, na jakého policistu se může v případě problému obrátit a zároveň očekává od policisty vstřícnost a ochotu problém aktivně řešit.³³

Tento přístup vyžaduje, aby policisté byli vstřícní, nestranní a vnímaví k zájmům a problémům ostatních; je také známý jako nová forma policejní práce. I když policisté nesouhlasí s názorem stěžovatele (oznamovatele), měli by se pokusit porozumět jeho problému. Policie by měla dát najevo empatii a účast, ale rozhodně ne naučeným, automatickým způsobem. Policie se také musí zdokonalit v plánování, řešení problémů, organizaci, interpersonální komunikaci a co je nejdůležitější – v kritickém myšlení.

Podstatou proměny policie ve službu veřejnosti je otázka, jak může policie rozpoznat, co je skutečně vysoce kvalitní servis a jak ho následně poskytovat veřejnosti. V minulosti policie vždy pouze reagovala na konkrétní problémy, a to navíc dost nepromyšleným způsobem, a nevěnovala téměř žádnou pozornost aktivnímu přístupu.³⁴

4.3.2 Hlídková činnost

Běžná hlídková činnost, je z pohledu veřejnosti činnost, kdy strážníci nic nedělají. Ovšem i v tyto okamžiky, kdy strážníci zdánlivě nic nedělají, musí iniciativně sledovat okolní dění a udržovat trvalou pozornost s tzv. profesionálním zaměřením na rozlišení příslušných jevů a osob. Při nepřetržitém vyhodnocování získaných informací následně provádějí adekvátní činnost – kontrolní, usměrňující, preventivní, výchovnou a represivní.

Hlídkovou činnost obecní policie lze označit za nejčastěji využívanou organizačně taktickou formu, zaměřenou na bezprostřední zajišťování místních záležitostí veřejného pořádku. Hlídková činnost je organizována jak cílevědomě tak

³³ ROYSTER BEITO. L., *Leadership Effectiveness in Community Policing*, 1999. 155s.

³⁴ Community policing [online], [cit. 17. dubna 2009].

Dostupné z WWW: <http://www.p1000.cz/verejnost/community_policing/>.

i operativně v místech s vyšší pravděpodobností narušení veřejného pořádku, jako jsou místa s masivním soustředěním obyvatel, tržiště, centrum města, pěší zóny apod.

Městská policie České Budějovice organizuje hlídkovou činnost do čtyř turnusů, které se střídají nepřetržitě po dvanáctihodinových směnách, a strážníků zařazených do osmihodinových směn. Strážníci jsou nastálo rozděleni do šesti obvodů, z nichž dva byly stanoveny jako rizikové - Centrum a Máj. V centru se pohybuje nejvíce lidí, je zde největší koncentrace restaurací a obchodů, na Máji je zase vysoká kriminalita. V těchto dvou obvodech městská policie vykonává nepřetržitou hlídkovou službu zajištěnou právě turnusy.

Ostatní čtyři obvody (Vltava, Nemanice, Suché Vrbné a Rožnov) byly vyhodnoceny jako klidnější. Do každého jsou přiděleni čtyři strážníci, sloužící v pěti osmihodinových směnách rozložených pružně podle potřeby do celého týdne. Kromě toho vykonává hlídkovou činnost i psovod, úkolovaný podle potřeby velitelem směny. Prioritně se strážník doprovázený psem zaměřuje na obvody Máj a Centrum.³⁵

4.3.3 Dozorčí činnost, monitoring kamerového systému města

Dozorčí službu (někdy také chápanou jako službu operační) můžeme definovat jako jednu ze stěžejních organizačně taktických forem činnosti obecní policie, jejímž posláním je zabezpečit nepřetržitý výkon služby při plnění bezpečnostních úkolů a to za použití prvků řízení a organizace. Obdobnou činností zejména v rámci velkých městských policií může být i uplatnění centrálního operačního střediska, koordinujícího např. i činnost dozorčí územní služby policejních obvodů či částí, často identických s územním členěním města.³⁶

➤ Městský kamerový dohlížecí systém

Novelizací zákona o obecní policii a dalšími zvláštních právních norem s tím souvisejících bylo obecní policii, podle § 24 uvedeného zákona, přiděleno oprávnění pořizovat zvukové, obrazové nebo jiné záznamy z veřejně přístupných míst.

26. 12. 2006 byl spuštěn zkušební provoz Městského kamerového dohlížecího systému v Českých Budějovicích. Systém obsahuje 23 kamer, 17 z nich je umístěno na

³⁵ Hlídková služba [online], [cit. 18. dubna 2009].

Dostupné z WWW: <<http://www.mestskapolicie-cb.cz/Police/O+policii/20080418-002>>.

³⁶ MACEK, P., FILÁK, A. *Základy teorie policejné bezpečnostní činnosti*, 2004, s. 218

místech vyhodnocených policií a městskou policií jako problémové oblasti s největším počtem trestné a přestupkové činnosti nebo jiného závadového chování. Zbytek kamer se zaměřuje na výjezdové dopravní tahy a jedna kamera je kvůli monitoringu zásahů při fotbalových utkáních na fotbalovém stadionu SK Dynamo České Budějovice. Po odstranění drobných nedostatků a doladění stability byl v květnu 2007 systém spuštěn do ostrého provozu. Na realizaci systému město obdrželo dotaci z Ministerstva vnitra v rámci prevence kriminality ve výši 1,9 milionů korun a celý systém stál 13,7 milionů korun. Technickým cílem systému je monitorování veřejných prostranství a zejména:

- Zvýšení bezpečnosti občanů a ochraně jejich majetku
- Odhalování trestných činů a přestupků
- Vizuální kontrola rizikových oblastí v záběru kamer
- Monitoring bezpečnosti a plynulosti dopravy ve městě
- Kontrola činnosti městské policie³⁷

4.3.4 Psovodi

Služebního psa je strážník oprávněn použít namísto nebo vedle donucovacích prostředků na základě ustanovení § 19 zákona o obecní policii. Způsobilost psa k použití u obecní policie musí být osvědčena Policií České republiky, rovněž každý psovod Městské policie České Budějovice musí mít složenou zkoušku o odborné způsobilosti k vykonávání této činnosti u komisaře Policie České republiky.

V každé směně slouží hlídka psovodů složená z psovoda se psem a odchyťářem. Tato hlídka se věnuje hlavně problematickým místům, které prochází spolu se psem, nebo odchytu zvířat na území města České Budějovice. Služební psy využívá městská policie ke kontrolám rizikových míst, jako jsou např.: hřbitovy, opuštěné objekty, místa, kde se zdržují problémové osoby. Psovodi provádějí se psy také kontroly sídliště Máj a jiných vytipovaných lokalit.³⁸

³⁷ Kamerový systém [online], [cit. 18. dubna 2009]. Dostupné z WWW: <<http://www.mestskapolicie-cb.cz/Police/Prevence+kriminality/20080418-003>>.

³⁸ Psovodi [online], [cit. 19. dubna 2009].

Dostupný z WWW: <<http://www.mestskapolicie-cb.cz/Police/O+policii/20090114-001>>.

4.5 Místní a osobní znalost strážníků

Jedním z důležitých předpokladů efektivního plnění úkolů strážníky je dokonalá místní a osobní znalost. Obecně řečeno, těmito pojmy rozumíme zdroj informací o osobách, místech a objektech, které jsou svým významem a charakterem důležité pro plnění úkolů podle zákona o obecní policii.³⁹

4.5.1 Místní znalost

Místní znalostí se rozumí dokonalá znalost míst a objektů v místech výkonu služby, které jsou důležité pro strážníky při plnění úkolů stanovených zákonem o obecní policii. Díky místní znalosti může strážník dobře dělat svou práci – pokud ví, jaká má ve svém obvodu problémová místa, tak také ví, kdy a kde je jeho přítomnost potřeba. Jedná se například o tato místa:

- místa kde dochází k častému narušování veřejného pořádku, nočního klidu, výtržnostem, případně místa se zvýšeným soustředěním problémových osob
- budovy státních orgánů, zejména obecních úřadů, soudů, útvarů Policie České republiky, zdravotnických zařízení, kulturních památek, pošt, směnár, čerpacích stanic, parkovišť, hotelů a restaurací.

4.5.2 Osobní znalost

Pojem místní znalost znamená faktickou znalost osob bydlících v místě výkonu služby, a které jsou z hlediska své činnosti pro strážníky důležité při zajišťování místních záležitostí veřejného pořádku. Jde zejména o znalost:

- osob významných z hlediska spolupráce s obecní policií (příslušníci Policie České republiky, funkcionáři obecních úřadů a jiných státních orgánů apod.)
- osoby, které se během výkonu svého zaměstnání mohou dostat k informacím, důležitým pro strážníky (taxikáři, zaměstnanci prodejen, poštovní doručovatelé apod.)
- kriminálně problematické osoby (problémová mládež, prostitutky, překupníci a další)

³⁹ MACEK, P., HÁJEK, V. *Obecní policie II*, 2003, s. 132

4.6 Faktory ovlivňující proces získávání místní a osobní znalosti

Jedná se o proces dlouhodobý a v mnoha případech i trvalý. Je ovlivněn celou řadou faktorů, které lze označit jako objektivní a subjektivní.

- **objektivní faktory**

- velikost teritoria místa výkonu služby strážníka
- počet obyvatel v daném místě
- celkový charakter místa (zda se jedná např. o turistické či rekreační středisko)
- doba výkonu služby s daným teritoriem

- **subjektivní faktory**

- osobní aktivita strážníka při výkonu služby
- jeho paměťové schopnosti
- místo bydliště či narození strážníka
- osobnostní kvality strážníka⁴⁰

⁴⁰ MACEK, P., HÁJEK, V. *Obecní policie II*, 2003, s. 133

5. Preventivní činnost policie, průzkum oznamování přestupků v letech 2006, 2007 a 2008.

Činnost městských (obecních) policií se v první řadě zakládá na realizaci zákroků, úkonů a dalších činností vymezených zákonem č. 553/1991 Sb. o obecní policii ve znění pozdějších předpisů. Hlavním cílem činnosti městské policie je služba veřejnosti a s tím související tendence řešení přestupků na místě, tak v co nejnížší míře docházelo k oznamování přestupků k zvláštním orgánům obcí.

Přestupkové oddělení zpracovalo a evidovalo 30889 formulářů vypisovaných strážníky při hlídkové činnosti (kontrola osob, kontrola majitele psa, kontrola cyklistů, blokové pokuty). V souladu s aplikací § 10 zákona o obecní policii bylo správnímu nebo jinému orgánu předáno 2531, tedy přibližně 8,2% z celkového počtu 30889 přestupků.

41

Tab. 1: Statistika činnosti Městské policie České Budějovice v letech 2006, 2007 a 2008

UDÁLOSTI, PŘESTUPKY	CELKEM ZA ROK 2006	CELKEM ZA ROK 2007	CELKEM ZA ROK 2008
DOPRAVA	22479	11823	19956
VEŘEJNÝ POŘÁDEK	13490	13502	23931
MAJETKOVÉ	165	197	195
TRESTNÉ ČINY, PŘEDANÉ POLICII ČESKÉ REPUBLIKY	105	135	98
PÁTRÁNÍ	10	47	123
UDÁLOSTI OHROŽENÍ	91	87	108
ZVÍŘATA	2169	957	1569
VEŘEJNÁ SPRÁVA	362	484	569
JINÉ UDÁLOSTI	288	367	414
UDÁLOSTI CELKEM	39159	27572	46603

⁴¹ Zpráva o činnosti městské policie za rok 2008 [online], [cit. 19. dubna 2009]. Dostupný z WWW: <http://www.mestskapolicie-cb.cz/NR/rdonlyres/FBD86DAC-0303-4B49-B1C5-5BBEF97DCC79/13203/zpravaocinnosti2008komplet.pdf>.

Uvedená statistika činnosti ukazuje, že od roku 2006 došlo k výrazné změně v přístupu Městské policie České Budějovice. Největší objem činnosti se přesunul z oblasti dopravy do oblasti dohledu nad dodržováním veřejného pořádku a občanského soužití. Touto skutečností vytváří Městská policie České Budějovice příznivé podmínky pro pozitivní vztah s veřejností.

5.1 Vybrané preventivní kampaně Městské policie České Budějovice

Jak již bylo uvedeno výše, preventivní činnost je zásadním faktorem ovlivňující vztah mezi městskou policií a veřejností. Hlavním cílem prevence je předcházení páčání trestné činnosti obecně, přičemž lze preventivní činnost zaměřit buď na přijímání různých druhů opatření, které jsou obecně popsány v kapitole 4.1.1, nebo lze využít různých výchovných kampaní. Hlavním cílem je zajištění informovanosti občanů, o tom jakým způsobem předcházet situacím, za nichž se mohou stát obětí trestného činu.

Městská policie České Budějovice pořádá v tomto směru každoročně různé akce preventivního charakteru. Níže uvádím některé z akcí pořádané ve spolupráci s městským úřadem, soukromými subjekty, a nebo samostatně městskou policií. Plán činnosti odboru prevence kriminality byl na počátku roku 2008 poprvé zpracován na celý rok. Plán je rozpracován po jednotlivých měsících, kdy každý měsíc je věnován jinému tématu a jiné skupině obyvatel. Plán zahrnuje besedy od mateřských školek až po besedy v domech pro seniory. Na začátku roku odbor prevence kriminality vstoupil do programu prevence kriminality na léta 2008 – 2011. Podařilo se získat dotaci z ministerstva vnitra v maximální výši 1.000.000,-Kč na rozšíření městského kamerového dohlížecího systému.

- **kontrola zajištění domů proti zlodějům**

Jedná se o novinku v oblasti prevence. Strážníci v rámci svých pravidelných obchůzek kontrolují zajištění domů proti neoprávněnému vniknutí. Občané o kontrole městské policie najdou na dveřích hlášenku, na které je uvedeno číslo strážníka. Hlášenka se sestává ze dvou částí, první konstatuje, zda strážník zjistil nedostatky v uzamčení objektu. Druhá strana obsahuje doporučení, která strážník zjistil prohlídkou okolí objektu. Například, zda nejsou rozbitá či otevřená sklepní okna, nezamčená auta, případně jiné nedostatky.

- **Spolupráce Policie České republiky a Městské policie České Budějovice v oblasti prevence**

Začátkem roku 2008 začala Městská policie České Budějovice a Policie České republiky v Českých Budějovicích výrazněji spolupracovat v oblasti prevence kriminality. V kině Kotva proběhly na úvod této spolupráce dvě besedy, kterých se zúčastnilo celkem 420 žáků II. stupně ZŠ. Tématem těchto besed byla problematika šikany, záškoláctví a alkoholové a nealkoholové toxikomanie. Vybrané školy byly osloveny s nabídkou programu prevence i další základní a střední školy na území krajského města. Tímto způsobem ojedinělý projekt součinnosti státní a městské policie je tematicky rozpracován do jednotlivých akcí po celý rok 2008. Projekt prevence je připraven jak pro nejmenší děti v mateřské školy, žáky základních škol, studenty středních a speciálních škol, tak pro jejich rodiče i seniory.

- **Spolupráce s Dopravním podnikem**

Městská policie České Budějovice spolupracuje s Dopravním podnikem a.s. nejen při kontrole černých pasažérů, ale i v oblasti prevence kriminality.

Od 1. května 2008 upozorňuje českobudějovická městská policie cestující v MHD na možnost, že s nimi ve voze může cestovat i kapesní zloděj. Řidiči MHD mají k dispozici krátké zvukové nahrávky, na kterých mluví Městské policie České Budějovice upozorňuje cestující, aby si dávali pozor na své osobní věci a zbytečně kapsářům nenahrávali svou nepozorností.

- **Městská policie beseduje s dětmi v českobudějovické nemocnici**

Oddělení prevence Městské policie České Budějovice spolupracuje s dětskou klinikou českobudějovické nemocnice. Každý měsíc probíhají besedy s hospitalizovanými dětmi na téma prevence úrazů. V průběhu roku 2008 probíhali debaty na téma o nebezpečí, které může děti každodenně čekat při přecházení přes silnici, při jízdě na kole, kolečkových bruslích nebo skateboardu. Hovoří se také o tom, jakým způsobem předejít úrazům doma, ve škole i na hřišti. Na konci besedy dostávají děti drobné dárky jako například zadní světla a pitné lahve na kola, stolní hry nebo pastelky.⁴²

⁴² *Preventivní programy* [online], [cit. 19. dubna 2009]. Dostupné z WWW: <http://www.mestskapolicie-cb.cz/NR/rdonlyres/EB095A4C-CD83-4623-ADE7-F38AB95D432A/13196/prevence_rok2008.pdf>.

- **pořad „Městská policie na lince 156“ vysílaný na Hitrádiu Faktor**

Podstatnou součástí výchovy občanů v oblasti prevence je spolupráce s populárním Hitrádiem Faktor. Každý měsíc probíhá diskuse na konkrétní, většinou aktuální, téma. Níže jsou uvedeny nejzajímavější pořady.

- **únor zaměřen na seniory**

Odvysílaný pořad se skládal ze tří částí, zaměřených na ochranu seniorů před zloději a podvodníky. Pořad se zaměřil na doporučení, jak postupovat v případě neočekávané návštěvy. Tato téma je v současné době velmi problematické. Nejčastějším rizikem, jsou osoby, které nabízejí po domech různé zboží či služby, nebo se vydávají za pracovníky státních institucí, případně různých soukromých společností. Tímto způsobem se snaží získat důvěru starších občanů a následně okradou. V pořadu byla uvedena různá doporučení jak se podobným podvodníkům bránit,

- **kapsáři**

Březnový pořad byl zaměřen na ochranu před kapsáři. V pořadu byla zmíněna nejrizikovější místa, na které se kapsáři zaměřují. Pořad dále upozorňuje na nejčastější chyby v chování občanů, jako je nošení peněženky v zadní kapse kalhot, či na vrchu obsahu tašky či kabelky. Bylo také uvedeno, jakým způsobem postupovat v případě zjištění ztráty osobních dokladů, peněženky apod.

- **alkohol a mladiství**

Pořad odvysílaný v červnu se zaměřil na blížící se prázdninové období. Varoval především majitele restauračních zařízení pře podáváním alkoholických nápojů mladistvým a nezletilým osobám. Městská policie České Budějovice kontroluje podávání alkoholu pravidelně, a to společně se sociálním odborem magistrátu města a při větších akcích v součinnosti s Policií České republiky. V době letních prázdnin jsou tyto kontroly podstatně častější.

- **kampaň „Na kolo jen s přilbou“**

Již v roce 2005 byla, v Českých Budějovicích zahájena kampaň „**Na kolo jen s přilbou**“ k propagaci nošení cyklistických helem. Kampaň probíhala tak, že děti dostávaly ve školách během jara kupon na slevu, který mohly uplatnit v prodejnách označených materiály kampaně. Byly informovány plakáty ve školách i ve vyučovacích

hodinách, v ordinacích lékařů a na reklamních lavičkách města. V průběhu jara a léta a podzimu byly děti náhodně kdekoliv na ulici odměněny magistrátem města společně s městskou policií za nošení přileb drobnými cenami až novým jízdním kolem.⁴³

⁴³ *Kampaň „Na kolo jen s přilbou“* [online], [cit. 18. dubna 2009]. Dostupný z WWW: < <http://www.c-budejovice.cz/cz/magistrat/odbory/oozp/Stranky/kampan-na-kolo-jen-s-prilbou.aspx>>.

6. Průzkum veřejného mínění na práci Městské policie České Budějovice

Cílem průzkumu je zjistit názor veřejnosti na činnost Městské policie České Budějovice. Jejím účelem je vytyčit, jak je činnost police vnímána veřejností, kde jsou hlavní nedostatky, případně v kterých oblastech by měla městská policie svou činnost zdokonalit.

Respondentům byly položeny následující otázky formou dotazníku:

1.) Jste spokojeni s prací městské policie?

- ANO

- NE

2.) V čem vidíte nedostatky její činnosti?

3.) Cítíte se ve městě bezpečně?

- ANO

- NE

4.) Kterých trestných činů, resp. jiných protiprávních jednání, se v místě Vašeho bydliště nejvíce obáváte?

5.) Činnost městské policie se podle vás ve vaší obci v posledních 12 měsících:

- ZLEPŠILA

- ZŮSTALA STEJNÁ

- ZHORŠILA

6.) Přišel jste někdy do přímého kontaktu se strážníkem Městské policie České Budějovice?

- ANO

- NE

7.) Jste spokojen/spokojena s chováním strážníků Městské policie České Budějovice z hlediska komunikace? Jestli ne, tak z jakého důvodu?

- ANO
- NE
- NEMOHU POSOUDIT

8.) Myslíte si, že městská policie v místě Vašeho bydliště dostatečně informuje občany o své činnosti?

- ANO
- NE

9.) Z jakých zdrojů se o této činnosti dozvídáte?

- INTERNET
- TISK
- TELEVIZE
- NEDOZVÍDÁM SE

10.) Co by dle vašeho názoru pomohlo přispět k větší informovanosti o činnosti Městské policie České Budějovice?

- **Výběr respondentů**

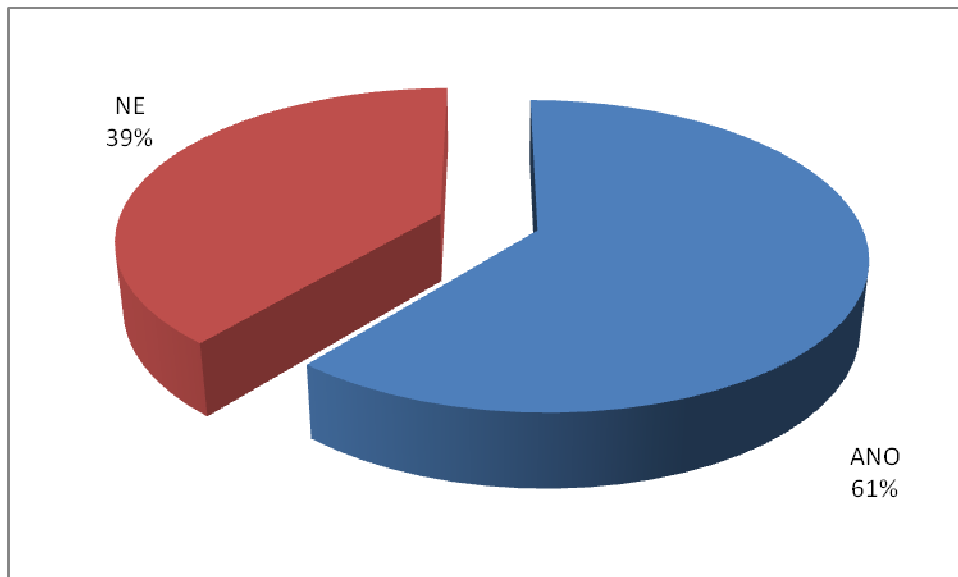
Dotazování probíhalo v obvodech „Centrum“ a „Máj“, jakožto nejrizikovějších oblastí města. Předpokládám že, výsledky ankety jsou z tohoto hlediska objektivnější. Výběr respondentů probíhá náhodnou volbou. Celkový počet dotazovaných byl 70, výběr nerozlišoval mezi pohlavími, ani věkovými kategoriemi. Výzkum byl realizován od 24. 3. do 27. 3. 2009.

- **Vyhodnocení ankety**

Anketa využívá z velké části uzavřené odpovědi, z důvodu snadnějšího zpracování získaných údajů. Dotazník využívá také otázek s otevřenou odpovědí, především sloužících k přesnějšímu určení odpovědi.

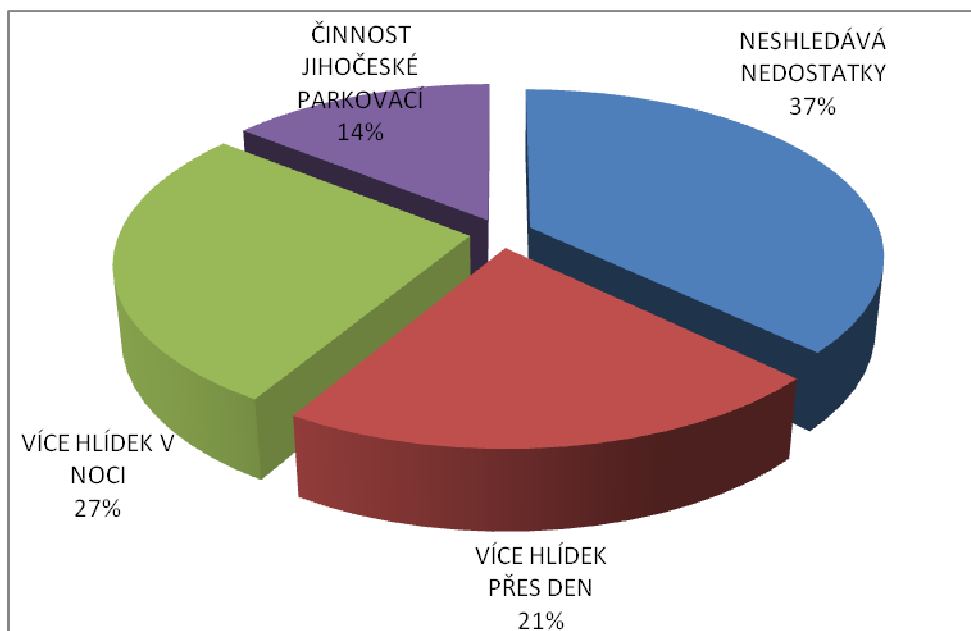
Otázka č. 1: JSTE SPOKOJENI S PRACÍ MĚSTSKÉ POLICIE?

61% (43) dotázaných je s činností Městské policie České Budějovice spokojeno, 39% (27) má opačný názor.

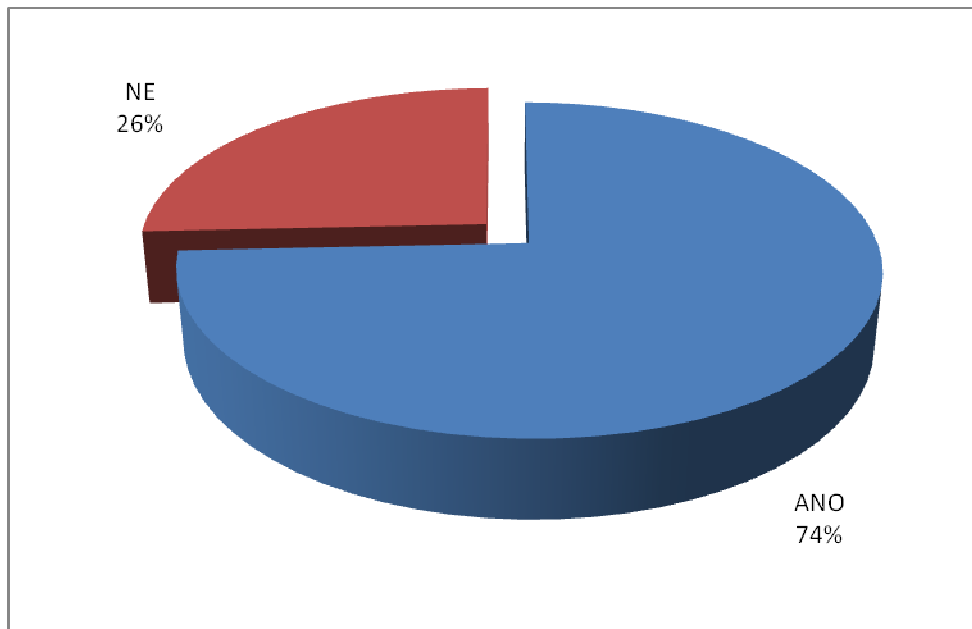
Otázka č. 2: V ČEM VIDÍTE NEDOSTATKY JEJÍ ČINNOSTI?

37% (26) respondentů neshledává v činnosti policie nedostatky, 27% (19) respondentů by přivítalo větší počet hlídek v nočních hodinách, 21% (15) dotazovaných by si přálo více hlídek přes den a 14% (10) by ocenilo omezení činnosti Jihočeské Parkovací a. s.

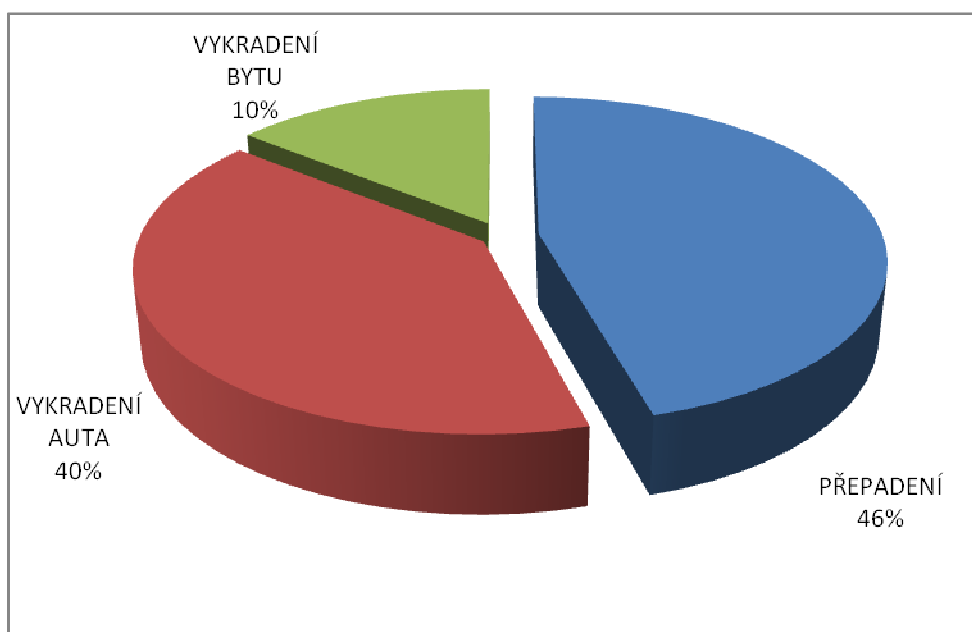
Otázka č. 3: CÍTÍTE SE VE MĚSTĚ BEZPEČNĚ?

74% (52) obyvatel se ve městě cítí bezpečně, 26% (18) pocit bezpečí nemá, jedná se hlavně o obyvatele sídliště Máj

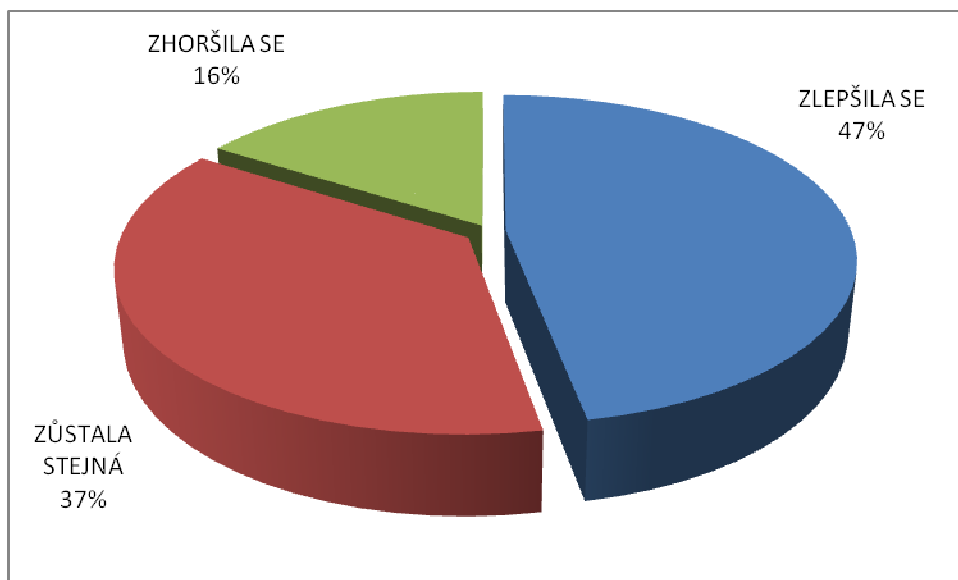
Otázka č. 4: KTERÝCH TRESTNÝCH ČINŮ, RESP. JINÝCH PROTIPRÁVNÍCH JEDNÁNÍ SE V MÍSTĚ VAŠEHO BYDLIŠTĚ NEJVÍCE OBÁVÁTE?

Největší počet dotázaných 46% (38) se obává přepadení, 40% (28) respondentů se obává vykradení vozu, 10% (14) má největší obavy u vykradení bytu.

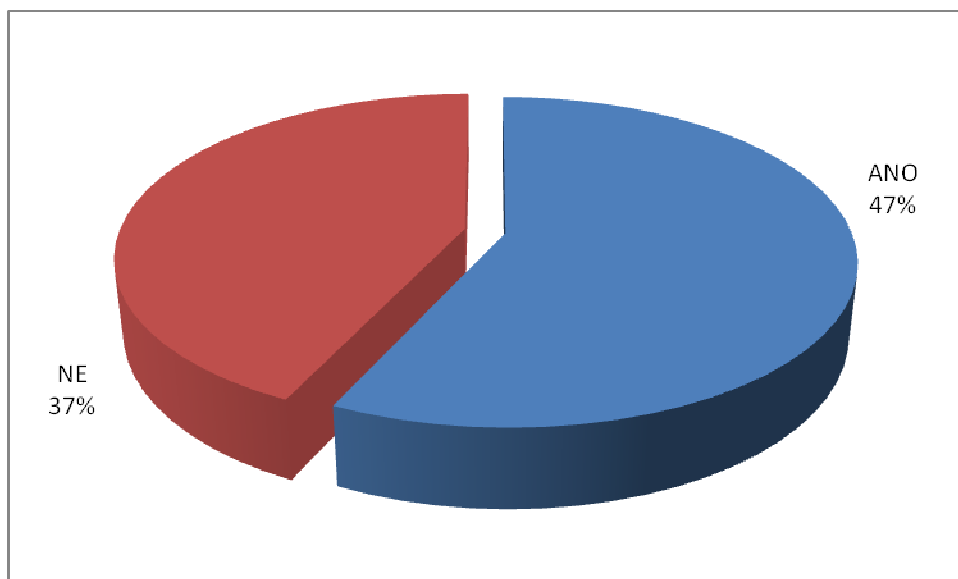
Otázka č. 5: ČINNOST MĚSTSKÉ POLICIE SE PODLE VÁS VE VAŠÍ OBCI V POSLEDNÍCH 12 MĚSÍCÍCH:

47% (33) z celkového počtu respondentů se domnívá, že se činnost městské policie zlepšila, 37% (26) dotazovaných nepociťuje změnu, 16% (11) respondentů uvedlo, že se činnost zhoršila

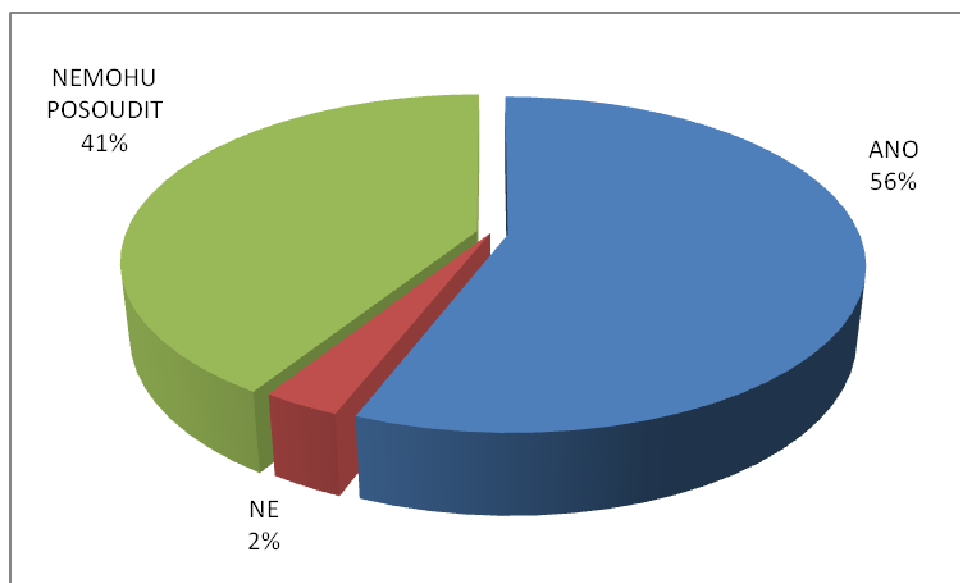
Otázka č. 6: PŘIŠEL JSTE NĚKDY DO PŘÍMÉHO KONTAKTU SE STRÁŽNÍKEM MĚSTSKÉ POLICIE ČESKÉ BUDĚJOVICE?

47% (40) respondentů přišlo do přímého kontaktu se strážníkem Městské policie České Budějovice. 37% (30) dotazovaných nikoliv.

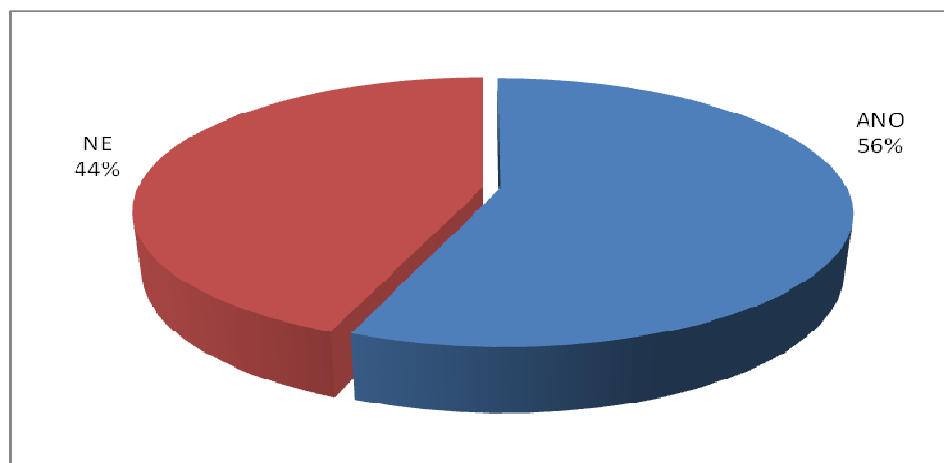
Otázka č. 7: JSTE SPOKOJEN S CHOVÁNÍM STRÁŽNÍKŮ MĚSTSKÉ POLICIE ČESKÉ BUDĚJOVICE Z HLEDISKA KOMUNIKACE? JESTLI NE, TAK Z JAKÉHO DŮVODU?

56% (39) respondentů je s chováním strážníku spokojených. 41% (29) respondentů nemůže tuto skutečnost posoudit a to z důvodů, že se strážníkem Městské policie České Budějovice nepřišli do přímého kontaktu a 2% (2) dotazovaných nejsou spokojeni s chováním strážníků, důvodem bylo jednání strážníka při ukládání pokuty.

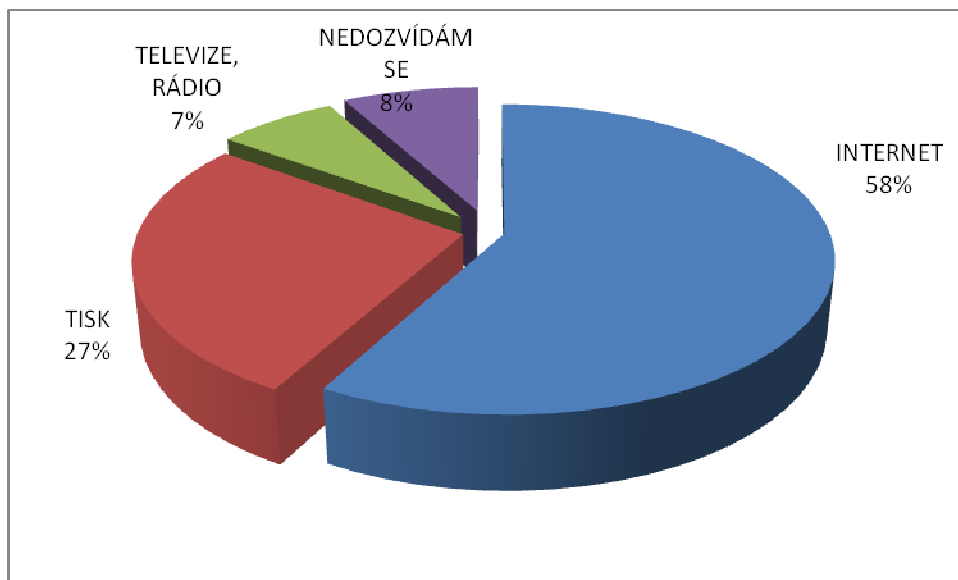
Otázka č. 8: MYSLÍTE SI, ŽE MĚSTSKÁ POLICIE V MÍSTĚ VAŠEHO BYDLIŠTĚ DOSTATEČNĚ INFORMUJE OBČANY O SVÉ ČINNOSTI?

56% (39) dotázaných je spokojeno s mírou informovanosti, 44% (31) respondentů není spokojeno s množstvím informací o činnosti Městské policie České Budějovice.

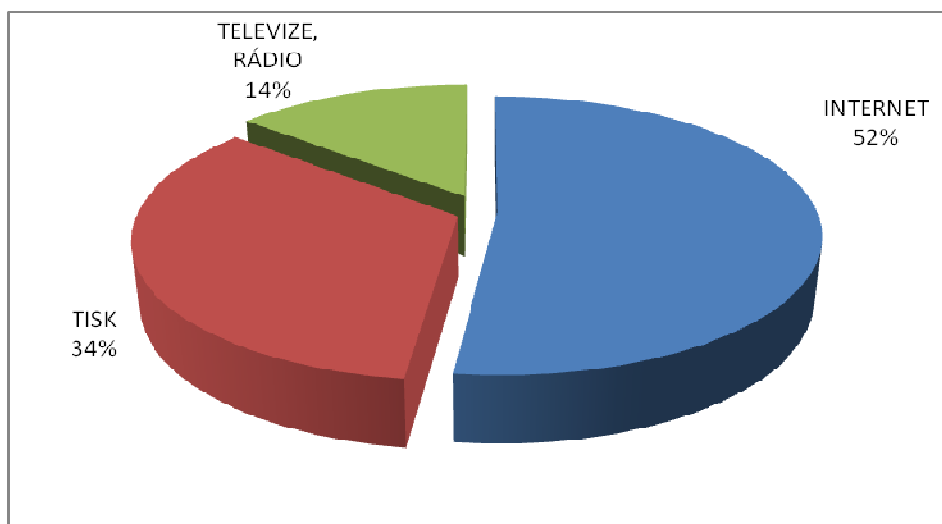
Otázka č. 9: Z JAKÝCH ZDROJŮ SE O TÉTO ČINNOSTI DOZVÍDÁTE?

Pro většinu respondentů 58% (41) je hlavním zdrojem informací internet, 27% (18) z dotazovaných získává informace z tisku, 7% (5) se o činnosti policie dozvídá z televize, či rádia, 8% (6) dotázaných se o činnosti policie nedozvídá vůbec.

Otázka č. 10: CO BY DLE VAŠEHO NÁZORU POMOHLA PŘÍSPĚT K VĚTŠÍ INFORMOVANOSTI O ČINNOSTI MĚSTSKÉ POLICIE ČESKÉ BUDĚJOVICE?

52% (36) dotázaných by přivítalo více informací na internetu, 34% (24) z celkového počtu respondentů by se chtělo více informovat o činnosti Městské policie České Budějovice z tisku, 14% (10) dotázaných by uvítalo více zpráv v regionální televizi, nebo z rádia.

6.1 Vyhodnocení ankety

Z uvedených informací vyplývá, že veřejnost je s činností městské policie ve většině případů spokojena. Nárůst spokojenosti byl zaznamenán v posledních dvou letech a většina respondentů neshledává v současnosti žádné nedostatky v činnosti městské policie. Část občanů se shodla na nedostatku hlídek jak přes den, tak především v nočních hodinách, a to i přes skutečnost, že v loňském roce došlo k navýšení počtu strážníků v ulicích. Velká většina dotázaných se ve městě cítí bezpečně.

Občané, kteří se při řešení nějakého problému setkali se strážníkem Městské policie České Budějovice, byli spokojeni s jeho přístupem a ocenili jeho profesionální přístup. Negativní názor měli někteří občané na činnost Jihočeské parkovací a. s.

Množství a kvalita informací byla pro respondenty dostačující, přičemž největší množství informací získávají z webových stránek Městské policie České Budějovice, kde jsou uváděny nejdůležitější aktuality o činnosti městské policie. Dalším důležitým zdrojem informací je pro místní tisk. Osoby, které o informace z činnosti policie mají zájem, by ve velké míře uvítali častější aktualizaci internetových stránek.

Závěr

Bakalářská práce byla zaměřena zjištění jak pozitivních, tak i negativních faktorů, které ovlivňují vztahy mezi Městskou policií České Budějovice a veřejností.

Tyto vztahy jsou do jisté míry určeny i osobní zkušeností občanů s prací strážníků v dané lokalitě. V tomto ohledu musí být brán zřetel na skutečnost, že současná obecní policie je v České republice relativně mladou institucí. Spolu s vývojem společnosti dochází ale také ke zkvalitňování této činnosti a aplikují se nové, progresivní metody činnosti. V této souvislosti je třeba zmínit filozofii Community policing, která se ukazuje jako jednoznačně pozitivní faktor v problematice vztahů obecních policií jak v Českých Budějovicích, tak v ostatních městech.

Z osobní zkušenosti mohu potvrdit, že v okrese České Budějovice, na který je tato práce zaměřena, byl do nedávné doby názor veřejnosti na činnost Městské policie České Budějovice vesměs negativní. Ze statistik je patrné, že od roku 2006 se Městská policie České Budějovice více zaměřuje na činnosti související s ochranou veřejného pořádku. Z průzkumu veřejného mínění vyplývá, že většina obyvatel města tuto změnu hodnotí jako pozitivní krok. Stále ovšem u některých občanů převládá negativní názor. Ti stále vnímají městskou policii jako činitel, který se při své činnosti zaměřuje především na dohled v oblasti dopravy a nikoliv jako službu veřejnosti. Je třeba si uvědomit, že tato činnost je uložena městské policii legislativou a nesmí ji proto ignorovat. Osobně si myslím, že uvedené změny byly jednoznačně pozitivním faktorem v oblasti vztahů městské policie s občany a předpokládám, že budou mít dlouhodobý efekt.

Seznam použité literatury

1. FILÁK, A., *Teoretické a právní aspekty pořádkové činnosti policie*, 1. vyd. Praha : Policejní akademie ČR, 2001. 93 s. ISBN: 80-7251-074-6
2. FRYŠTÁK, M., et al. *Trestní právo hmotné a procesní*. 1. vyd. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2007. 420 s. ISBN: 978-80-86708-51-5
3. HEJDA, J., *Základy státovědy a ústavního práva*. 1. vyd. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2005. 86 s. ISBN: 80-86708-11-X.
4. HRAZDÍRA, I., KOVÁRNÍK, L., NOVOTNÝ, F., *Použití zbraně a zákon*. Praha : EUROUNION, 2000, 412 s., ISBN: 80-85858-83-5
5. JELÍNEK, J., *Trestní právo hmotné*. Obecná část. Zvláštní část. LINDE PRAHA, 2004, 832 s.. ISBN: 80-7201-696-2
6. KOPAL, J. *Občan, zákon a policie*. Brno : Ekologický právní servis, 2001. 95 s. ISBN: 80-86544-02-8
7. KRAMÁŘ, K., *Policejní právo – právní předpisy s komentářem*, 2. vyd. LINDE PRAHA, a. s. 2004. 359 s. ISBN: 80-7201-482-X
8. KŘÍHA, J. Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů. *Věc veřejná*, leden 2009, roč. 7, č. 1, s. 16.
9. MACEK, P., FILÁK, A. *Základy teorie policejně bezpečnostní činnosti*. 1. vyd. Praha: Police history, 2004. 253 s. ISBN: 80-86477-21-5.
10. MACEK, P., HÁJEK, V. *Obecní policie*. 1. vyd. Praha : Eurounion s. r. o., 1995. 240s. ISBN: 80-85858-18-5
11. MACEK, P., HÁJEK, V. *Obecní policie II*. 1. vyd. Praha : Policejní akademie ČR, 2003. 168 s. ISBN: 80-7251-133-5.
12. MACEK, P., et al. *Pořádková činnost policie (zvláštní část)*. 1. vyd. Praha : Police history, 2003. 163 s. ISBN: 80-86477-16-9.
13. MATES, P., *Nové policejní právo – komentář*, 1. vyd. LINDE PRAHA, a. s. 2004. 344 s. ISBN: 978-80-7201-743-0
14. Nařízení vlády č. 397/1992Sb., *kterým se stanoví podrobnější úprava vztahů Policie České republiky k orgánům obcí a obecní policii*.
15. Obecně závazná vyhláška č. 1/1992 *o zřízení městské policie v Českých Budějovicích*.

16. Obecně závazná vyhláška č. 11/2006 *o zřízení městské policie v Českých Budějovicích.*
17. ROYSTER BEITO. L, *Leadership Effectiveness in Community Policing*, Bristol, Indiana : Wyndham Hall Press, 1999. 155s. ISBN 1-55605-290-1
18. Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., *Listina základních práv a svobod.*
19. Vyhláška ministerstva vnitra č. 418/2008 Sb., *kteřou se provádí zákon o obecní policii.*
20. Zákon č. 119/2000 Sb., *o střelných zbraních a střelivu, ve znění pozdějších předpisů.*
21. Zákon č. 128/2000 Sb., *o obcích, (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů*
22. Zákon č. 200/1990 Sb., *o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.*
23. Zákon č. 262/2006 Sb., *zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.*
24. Zákon č. 361/2000 Sb., *o provozu na pozemních komunikacích, ve znění*

Elektronické zdroje

1. *Community policing* [online], [cit. 17. duben 2009]. Dostupné z WWW: <<http://www.community-policing.cz/community-policing.php>>.
2. *Community policing* [online], [cit. 17. dubna 2009]. Dostupné z WWW: <http://www.p1000.cz/verejnost/community_policing/>.
3. *Historie* [online], [cit. 13. listopadu 2008]. Dostupné z WWW: <<http://www.mestskapolicie-cb.cz/Police/O+policii/hlavni>>.
4. *Hlídková služba* [online], [cit. 18. dubna 2009]. Dostupné z WWW: <<http://www.mestskapolicie-cb.cz/Police/O+policii/20080418-002>>.
5. *Kamerový systém* [online], [cit. 18. dubna 2009]. Dostupné z WWW: <<http://www.mestskapolicie-cb.cz/Police/Prevence+kriminality/20080418-003>>.
6. *Kampaň „Na kolo jen s přilbou“* [online], [cit. 18. dubna 2009].
Dostupný z WWW:
<<http://www.c-budejovice.cz/cz/magistrat/odbory/oozp/Stranky/kampan-na-kolo-jen-s-prilbou.aspx>>.
7. *Obvody* [online], [cit. 15. dubna 2009]. Dostupné z WWW: <<http://www.mestskapolicie-cb.cz/Police/Obvody>>.
8. *Psovodi* [online], [cit. 19. dubna 2009]. Dostupný z WWW: <<http://www.mestskapolicie-cb.cz/Police/O+policii/20090114-001>>.
9. *Preventivní programy* [online], [cit. 19. dubna 2009]. Dostupné z WWW: <http://www.mestskapolicie-cb.cz/NR/rdonlyres/EB095A4C-CD83-4623-ADE7-F38AB95D432A/13196/prevence_rok2008.pdf>.
10. *Zpráva o činnosti městské policie za rok 2008* [online], [cit. 19. dubna 2009].
Dostupný z WWW:
<<http://www.mestskapolicie-cb.cz/NR/rdonlyres/FBD86DAC-0303-4B49-B1C5-5BBEF97DCC79/13203/zpravaocinnosti2008komplet.pdf>>.

Seznam příloh

- I. Obecně závazná vyhláška města České Budějovice**
- II. Obvody**
- III. Mapa rozmístění kamerových bodů**
- IV. Návrh lokalit pro umístění kamerového systému**
- V. Policejní sbor v Českých Budějovicích v roce 1874**

Přílohy

Obecně závazná vyhláška města České Budějovice

STATUTÁRNÍ MĚSTO ČESKÉ BUDĚJOVICE

**O B E C N Ě Z Á V A Z N Á
V Y H L Á Š K A**

č. 11/2006

O ZŘÍZENÍ MĚSTSKÉ POLICIE V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

schválena dne 12. října 2006

účinnost od 15. listopadu 2006

Zastupitelstvo města České Budějovice se na svém zasedání dne 12. října 2006 usnesením č. 194/2006 usneslo vydat na základě § 1 odst. 1 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění zákona č. 311/2002 Sb., a v souladu s § 84 odst. 2 písmeno i) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), tuto vyhlášku.

Vyhláška č. 11/2006

o zřízení Městské policie v Českých Budějovicích.

Článek 1

Úvodní ustanovení

Ve smyslu ustanovení § 1, odst.1 zákona č. 553/91 Sb., o obecní policii, ve znění zákona č. 311/2002 Sb., a v souladu s § 84 odst. 2 písmeno i) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), k zabezpečování záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti města České Budějovice se zřizuje městská policie.

Článek 2

Výkon pravomocí

Při plnění úkolů a při výkonu svých pravomocí se strážníci řídí ustanoveními zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění zákona č. 311/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zák. č. 200/1990 Sb., o přestupcích ve znění pozdějších předpisů, zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů a dalších zákonů.

Článek 3

Řízení městské policie

Městskou policii řídí primátor města České Budějovice nebo jiný pověřený člen Zastupitelstva města České Budějovice.
Plněním některých úkolů při řízení městské policie může pověřit Rada města České Budějovice určeného strážníka.

Článek 4

Organizace městské policie

1. Organizační členění městské policie je v pravomoci primátora. Vnitřní činnost městské policie se řídí organizačním a pracovním řádem a směrnici pro výkon služby.
2. Na určeného strážníka mohou být delegovány úkoly, které souvisí s řízením městské policie České Budějovice. Ze své činnosti je určený strážník odpovědný primátorovi statutárního města.

Článek 5

Stejnokroj a označení motorových vozidel

Stejnokroj strážníků a označení motorových vozidel je upraven platným právním předpisem ¹⁾.

Článek 6

Přechodná a závěrečná ustanovení

1. Ruší se vyhláška č. 01/1992 ze dne 7. 7. 1992 o zřízení Městské policie v Českých Budějovicích.
2. Ruší se vyhláška č. 10/2002 ze dne 19. 12. 2002.

Článek 7

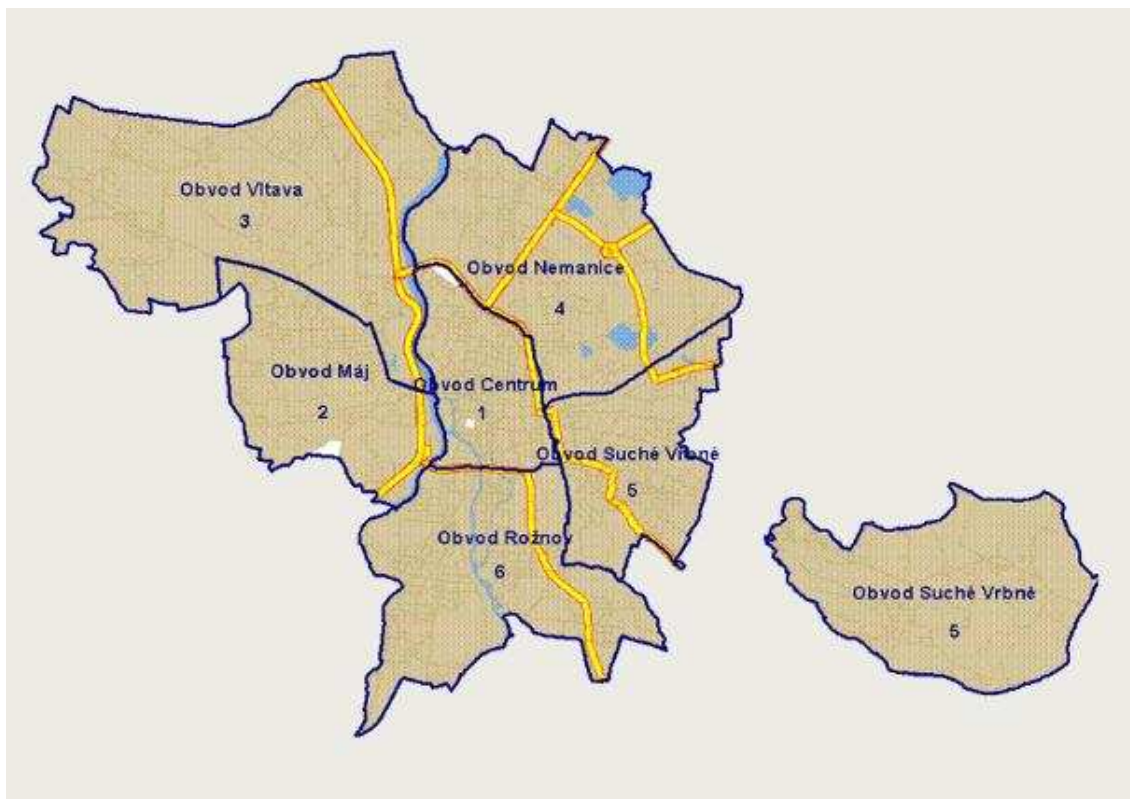
Tato vyhláška nabývá platnosti dnem 15.11.2006.

¹⁾ Vyhláška Ministerstva vnitra ČR č. 88/1996 Sb.

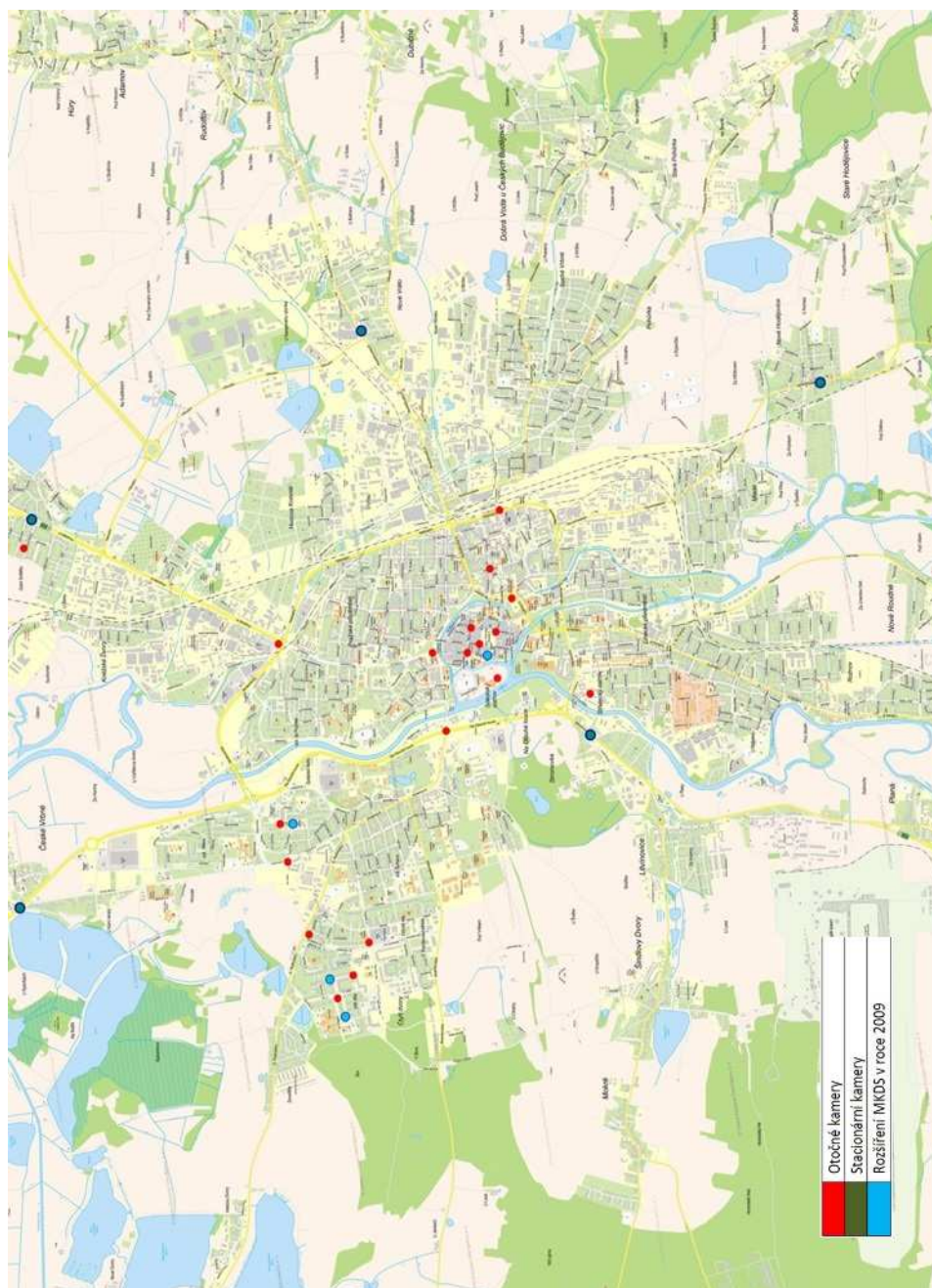
primátor města
doc. RNDr. Miroslav Tetter, CSc., v. r.

náměstek primátora
Mgr. Juraj Thoma, v. r.

Obvody

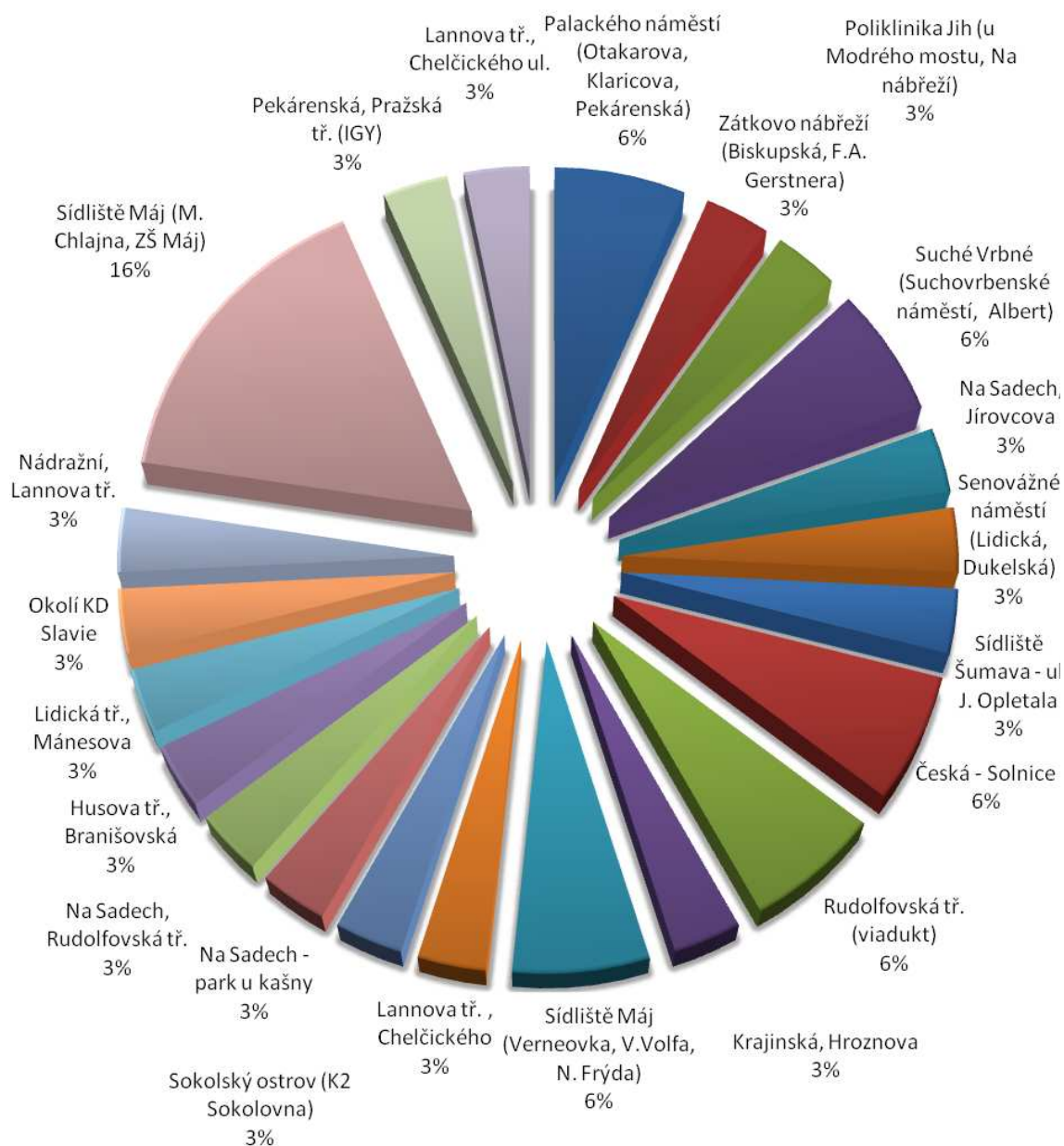

Mapa rozmístění kamerových bodů

Návrh lokalit pro umístění kamerového systému

Návrh lokalit pro umístění kamerového systému

Policejní sbor v Českých Budějovicích v roce 1874

ABSTRAKT

LUSK, M., *Harmonizační faktory ovlivňující vztah obecní policie – veřejnost, se zaměřením na okres České Budějovice: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií o.p.s., 2009. 69 s. Vedoucí bakalářské práce Mgr.et Bc. Josef Kříha

Klíčová slova: harmonizační faktory, spolupráce, městská policie, community policing, občanské soužití, veřejný pořádek, místní záležitosti veřejného pořádku, veřejnost

Bakalářská práce se zabývá harmonizačními faktory ovlivňujícími vztah obecní policie a veřejnosti, zaměřeným na okres České Budějovice. Práce se v první části zabývá historickým vývojem bezpečnostních složek. Dále popisuje právní normy, upravující zákonnou činnost obecní policie. Charakterizuje organizační uspořádání a popisuje metody a formy činnosti městské policie v dané lokalitě.

Výzkumná část práce obsahuje statistiku činnosti policie za období od roku 2006 do 2008. Poslední kapitola je zaměřena na průzkum veřejného mínění, který zkoumá názor veřejnosti na činnost Městské policie České Budějovice.

ABSTRACT

LUSK, M., *Harmonization factors affecting the relationship municipal police - the public, focusing on the district of Ceske Budejovice: a bachelor thesis*. Ceske Budejovice: The College of European and Regional Studies, 2009, 69 pp. Supervisor: Mgr. et Bc. Josef Kříha.

Keywords: harmonizing factors, cooperation, municipal police, community policing, civil coexistence, public policy, local matters of public policy, public

This bachelor thesis deals with factors influencing the relationship harmonizing municipal police and the public, focused on the district of Ceske Budejovice. The thesis deals in the first part with the historical development of security forces. It also describes the legal rules governing the municipal police legal action. It characterizes the organizational structure and describes the methods and forms of activities of municipal police in the locality.

The research part of the thesis contains statistics on police activity for the period from 2006 to 2008. The last chapter is focused on the poll, which examines the public opinion on the activities of the Municipal Police in Ceske Budejovice.